

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
scemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/L. — Telefon št. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knašovi ul., št. 5/L. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 35.

Ispravnostni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 35.

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta,

Račun pri poštah čk. zavodu: Ljubljana
št. 11.842. — Praha čkalo 78.180.
Wien Nr. 105.441.

Ljubljana, 16. junija.

Ljubljansko žensko društvo pripravlja velik protestni shod proti baje nameravane razširjenju srbskega državlanskega zakona na celo državo, odnosno proti temu, da bi določbe sedanjega srbskega dednega prava, ki so za žene jako neugodne, bile uveljavljene tudi pri nas.

Mi smo se trudili, da doženemo, kaj je dalo našemu ženstvu povod za razburjenje, o katerega upravičenosti gotovo ne bi bilo dvomiti, ako bi obstajali katerikoli znaki za njega utemeljenost. Po naših informacijah nikler ne obstoja namera razširiti srbski državljanski zakon na celo državo, še manj pa namera uveljaviti določbe srbske dednega prava v onih pokrajinah, kjer dosedaj niso veljale. Naši javnosti je znano, da posebna komisija strokovnikov že dalj časa pripravlja projekt srbskega državlanskega zakona za vso državo. To veliko pripravljeno delo še ni zaključeno. V diskusiji strokovnjakov se je pojavilo vprašanje, ali bo mogoče na mah izenačiti tudi dedno pravo, ki radi posebnih prilik v posameznih pokrajinah predstavlja osobito komplicirano materijo. V nekaterih srbskih krogih se je pričelo poudarjati, da naj bi načela dednega dednega prava v Srbiji veljala tudi še po izenačenju državlanskega zakona. Proti temu dvigajo srbske ženske organizacije ter pozivajo celokupno jugoslovensko žensko na pomoč. Ne gre za odpravo dosedanjega dednega prava pri nas in njegovo zameno s srbskim dednim pravom, temveč gre za odpravo dosedanjega dednega prava v Srbiji, mesto katerega naj bi se uveljavili pri nas že obstoječi principi enakopravnosti žene pri podedovanju. Ni se torej braniti našim ženam proti opasnosti da bodo oropane dosedanjih pravic, temveč se srbske žene branijo da bi dosedanje stanje, ki velja pri njih, ostalo v Srbiji tudi po izenačenju državlanskega zakonika.

Razveseljena je solidarnost jugoslovenskega žentva v tem vprašanju in reči moramo, da imajo srbske žene mnogo razloga protiviti se očuvanju starega srbskega dednega prava.

Določbe srbskega državlanskega zakona dajejo v dednem pravu možu absolutno prvenstvo pred ženo. Otroci možkega rodu in njihovi možki potomci so prvi dediči; oni izključujejo i svoje sestre i svojo mater. Ako ima oče dva sina, pa mu eden umrje prej in zapusti ženske potomce, so ti do dedščine izključeni, dokler ima preživeli sin kaj možkega potomstva. Le kadar so ženske edini direktni potomci, jim pripade zapuščina. Zastopanje ženskega rodu je provedeno dosledno tudi v slučaju, da državlan umre brez direktnega potomstva. Tu ga nasleduje oče, ako tega ni več, bratje in njihova deca in šele če tudi teh ni, mati in sestre. Dedno pravo prehaja tako vedno s prvenstvom očevega rodu nazaj do šestega kolena in šele če bi tudi v šestem kolenu ne bilo drugega dediča, je poklicana vdova umrlega državlana, da ji pripade zapuščina.

Mesto dedščine daje srbski državljanski zakon ženi predvsem pravo na uživanje od onega dela zapuščine, ki bi jim pripadel, ako bi ne bile izključene od dednega prava. Ženski deci pripada uživanje, vzdržanje in pristojno udomljenje po obstoječem običaju. Isto velja v načelu tudi za vdovo.

Ni dvoma, da vse te določbe srbskega državlanskega zakona izgledajo vrlo reakcionarne. Baš v novejšem času zlasti pa med vojno so bile še obstoječe omejitve ženskega dednega prava v kolikor v posameznih pravnih področjih še obstojale po velikem delu odpravljene ali omiljene in tudi na tem polju je v modernih državah že davno provedena enakopravnost žene. Vendar je treba pri presoji navidezno povsem predpotopnih določb srbskega dednega prava imeti pred očmi posebne rodbinske in gospodarske razmere, v katerih je to pravo v Srbiji nastalo in se do danes vzdržalo. Med srbskim seljaštvom je do danes organizirana rodbina, rodbinska zadruga, velepomembna prvotna družabna in gospodarska enota, ki s svojo patriarhalno ustavo sicer izgleda kot ostanek davnih dob, a je izvršila v preteklosti naroda, ki se je stoletja boril za svoj fizični, gospodarski in kulturni obstanek nalogo od neprecenljivega pomena ter jih deloma tudi še danes vrši. S temi posebnimi razmerami računajo srbsko dedno pravo. Ono zastavlja ženo, ker žena v gospodarskem oziru med srbskim seljaštvom ni samostojna, a na drugi strani ji zopet v zadruzi, v družini zagotavlja obstoj in eksistenco. Ni čudo, da se nekateri odlični pravniki in narodni gospodari s stališča ohranitve seljaškega gospodarstva ogrevali za to, da v Srbiji ostanejo načela dosedanjega dednega prava očuvana. Proti temu se da s tehničnimi razlogi ugovarjati. Stare patriarhalne oblike rodbinskega življenja se tudi med srbskim seljaštvom umikajo v razstojih mestih in tudi po deželi stopa žena kot samostojen faktor gospodarskega, socialnega in kulturnega življenja.

Dan intenzivnega stvarnega dela v parlamentu

Zasedanje skupščinskih odborov. — Mučen incident v odboru za Pantheon. — V položaju nič novega. — Kralj je podpisal zakon o kmetijskih kreditih.

Beograd, 16. junija. p. Danes so ves dan intenzivno delali razni odbori in pododbori in dokončavali poedine zakonske predloge za plenum Narodne skupščine. Zborovalo je sedem odborov in pododborov.

Končan je zakonski načrt o tisku, o državnih pravnih, o ustroju sodišč in o sodnikih. Za jutri dopoldne je sklicana plenarna seja zakonodajnega odbora z dnevnim redom: poročilo pododborov o načrtu zakona o državnih pravnih, vsled tega intenzivnega dela ni imel predsednik verifikacijskega odbora dr. Perić ki je hkrati predsednik pododborov za sodne zakone, časa, da bi se mogel posvetovati glede sklicanja seje verifikacijskega odbora. Vsekakor stori to jutri.

Ob pol 12. je imela svojo zaključno sejo sekcija za tiskovni zakon, na kateri je dr. Laza Marković prečital poročilo sekcije, ki so za podpisali vsi člani večine, medtem ko je opozicija predložila svoje odločno mišljenje. Poročevalci večine je Velja Popović, manjšine pa dr. Milovan Žanić. Smatra se, da pride tiskovni zakon pred zakonodajni odbor šele po parlamentarnih počitnicah.

Popoldne je bila prva seja skupščinskega odbora za razpravo o zakonskem načrtu glede zgradbe Pantheona in priznanja za domovino zaslužnih mož. Po daljši debati, ki so se je udeležila zlasti minister ver Miša Trifunović

vič ter poslanik dr. Kojić, dr. Šečerov, Čirković in Jovanović, je bil zakon sprejet v načelu. Proti je glasoval edino klerikalec Smodej. Ta čin g. Smodeja je izzval nejevolje pri vseh drugih strankah brez razlike. Zlasti neprijetno je dirnilo davidovičevce, da odrekaio klerikalci za domovino in narod zaslužnim možem in njihovim rodbinam dolžno počaščenje in priznanje.

Dopoldne in popoldne je zboroval tudi odbor za prošnje in pritožbe ter bo nadaljeval svoje delo jutri popoldne.

Danes ni bilo ves dan nikakih posebnih političnih dogodkov. Ministrski predsednik Pašić je bil ves dan doma, ker še vedno ni popolnoma ozdravel. V Beograd sta prisnela predsednik sodišča dr. Vati in višji državni pravnik iz Zagreba dr. Aleksander, kateri je zastopnik pravosodnega ministra drju. Žerjav poročal o stanju poedinih političnih procesov v Zagrebu.

Popoldne je imel sejo gospodarsko-finančni komitet ministrov, na kateri je zastopnik ministra pravde dr. Žerjav načel vprašanje zgradbe poslopja pravosodnega ministrstva. Sklenilo se je, da se izdelajo načrti za sodno palačo v Beogradu in preskrbe potrebna sredstva zanj. Odbor je potem vzel v pretres še nekatere manjše zadeve, ki jih je večina povoljno rešil.

Kralj je podpisal danes zakon o kmetijskih kreditih.

Invalidski zakon bo v petek že pred plenumom Narodne skupščine?

Zvišanje izdatkov za invalide za 145 milijonov od 290 na 445 milijonov Din.

Beograd, 16. junija. p. V odboru za razpravo invalidskega zakona je dopoldne minister socialne politike doktor Gjurčić podal obširen ekspozé. Delo odbora se bo tako pospešilo, da pride invalidski zakon pred plenum Narodne skupščine najbrže v petek.

Na popoldanski seji je bilo sprejeto tudi četrti poglavje do člena 61. Skoraj vsi člani so bili sprejeti brez izjem. Ker želi vlada zvišati prejemke težkim invalidom, je bil čl. 42 zaenkrat odložen. To se je zgodilo tudi s čl. 44., ki govori o rezervnih častnikih-

invalidih. Predsednik odbora Vujičić je izjavil vašemu dopisniku, da bo odbor končal vse svoje delo najkasneje v dveh dneh. Po novem zakonu znašajo izdatki za osebe invalidne 79.876.000 dinarjev, za rodbinske doklade 278.120 tisoč, za razne podpore, obleko, proteze, zdravljenje itd. 47.000.000, vsega skupaj torej znaša finančni efekt invalidskega zakona 444.996.000 dinarjev na leto. Po dosedanjem razporedu so prejemali invalidi na leto približno 290 milijonov, sedaj za celih 145 milijonov dinarjev na leto več.

Sodnijski zakoni v pododboru sprejeti

Vprašanje plač in sodnijskih doklad. — Novo okrajno sodišče v Gornji Lendavi. — Konflikt z opozicijo.

Beograd, 16. junija. p. Po celodnevni razpravi so parlamentarne sekcije za sodnijske zakone danes končale svoje delo.

Sekcija za zakon o državnih pravnih je že sestavila in podpisala svoje poročilo. Ravnotako je bila končana razprava o sodnikih. Ta sekcija je izrekla mnenje, da je treba povišati plače in doklade sodnikom, za kar se je zavzel tudi namestnik ministrstva pravde dr. Žerjav. Proti temu povznanju pa je iz proračunskih razlogov nastopil finančni minister, radi česar novi zakon ne določa niti povišanja plač, niti doklad za sodnike. Na predlog ministra dr. Žerjava se je sprejela v zakonski načrt določba, da se sodnijske doklade računajo tudi v pokojnino.

Popoldne se je nadaljevala debata o zakonskem osnutku o ustroju sodišč. Minister dr. Žerjav je predlagal, naj se ustanovi novo okrajno sodišče v Gornji Lendavi v področju novega okrožnega sodišča v Ormožu. Predlog je bil sprejet. Sklenilo se je tudi, naj se podališa sodnikom in sodnopravnim uradnikom za prvih pet let službe dosedajni redni desetdnevni dopust na 15 dni. Pri razpravi o prehodnih določbah, ki predvidevajo uklenjenje dosedanjih sodišč in novo postavitev sodnikov in sodnih uradnikov, sta podala dr. Hrasnica in dr. Polić v imenu opozicije izjavo, da smatrata to določbo za protistav no. Minister dr. Žerjav je izjavil v imenu vade, da ne stoji na tem stališču, ker bi sicer vsaka reorganizacija sodišč pomenjala kršitev ustave, tako n. pr. ustanovitve apelacijskega sodišča v Zagrebu. Dr. Polić je

priznal, da je reorganizacija sodišč nemogoča brez prestativne sodnikov. Vlada smatra, da se stalnost sodnikov ne protivi reorganizaciji sodišč, razumljivo pa je, da se sodniki, ki po novem postopanju ne dobe takoj namestitve, stavijo na razpoložnje. Opozicija tega stališča ni hotela sprejeti in je demonstrativno zapustila sejo. Vlada večina je nadaljevala razpravo in končno sprejela ves zakonski predlog o ustroju sodišč.

S tem so končani vsi trije sodni zakoni. Jutri se sestavi poročilo za zakonodajni odbor in opoldne podpiše. Vlada večina je določila za svoja poročevalca radikala Leovca in samostojnega demokrata Tadića, opozicijo bosta pa zastopala pri odvojenem mišljenju klerikalec dr. Hodžar in zajedničar dr. Polić.

Debata

o osnovnošolskem zakonu

Beograd, 16. junija. p. Dopoldne je zborovala tudi sekcija za zakon o osnovnih šolah. Na seji sta govorila dr. Bazala in dr. Hohnjec, katerih izvajanja je zelo uspešno pobijal prosvetni minister Svetozar Pribičević. Sprejet je bil četrti oddelek in je sekcija nadaljevala svoje delo tudi popoldne.

Na popoldanski seji je sprejel minister prosvete Pribičević predlog za izpremembo člena, ki govori o takozvanih narodnih predmetih na šolah. Minister je pristal, da na manjšinskih šolah ni treba poučevati zgodovine in zemljepisja v državnem jeziku, pač pa je na takih šolah državni jezik obvezen predmet. Člen 36., ki govori o verouku, je bil odložen, da se more minister prosvete sporazumeti s svojimi tovariši v vladi. Sprejeto je bilo nato vse četrto poglavje z nekaterimi izpremembami. Razvila se je precej dolga debata o petem poglavju, ki se nanaša na učence. Razprava je večinoma veljala ocenil šolarjev. Končno je bilo sprejeto tudi peto poglavje. Jutri se seja nadaljuje. Verjetno je, da bo zakon do petka gotov za razpravo v zakonodajnem odboru.

Báran se preseli na Dunaj

Praga, 16. junija. s. «Narodni Listy» poročajo, da se bo dr. Báran preselil iz Berlina na Dunaj, kjer bo nadaljeval svojo politično propagando proti češkoslovaški.

Francoski odgovor izročen v Berlinu

Francosko-angleški odgovor na nemško garancijsko ponudbo se objavi v četrtek. — Pred novimi pogajanjmi z Nemčijo. — Rezerviranost Italije.

Berlin, 16. junija. s. Francoski poslanik je danes opoldne izročil nemškemu zunanjemu ministru odgovor na nemško spomenico glede varnostnega pakta. V tem odgovoru utemeljuje francoska vlada podrobno svoje stališče z ozirom na ta pakt. Nemški predlog garancijskega pakta in francoski odgovor bosta objavljena v četrtek.

Pariz, 16. junija. Bivši minister Louchet je v nedeljo izjavil v Roubaixu v nekem govoru, da se bodo na inicijativno Nemčije uvedla nova pogajanja o varnostnem paktu. Ob Renu je treba ustvariti končnoveljavni mejnik napram nemški nevarnosti. Vse je odvisno od

dobre volje Nemčije. Anglija hoče ostati nepristranska. Javno mnenje v Parizu zastopa stališče, da mora Zveza narodov braniti meje, ki sta jih ustvarili verzijska in st. germainska pogodba.

Rim, 16. junija. Polslužbene vesti italijanskega vladnega tiska javljajo, da je tekom pogajanj od Nemčije predlagani varnostni pakt izgubil svoj splošni značaj in da bo postal samo garancijski pakt za vzhodne meje Francije. Zato zavzema Italija napram paktu rezervirano stališče. Italijanska vlada si hoče ohraniti svobodne roke, dokler ne bo pakt izdelan, ter bo šele potem zavzela svoje stališče.

Krvavo obračunavanje v Bolgariji

Procesi pred vojnimi sodišči se nadaljujejo brez konca in kraja Vojvoda Panče Mihajlov žrtve makedonskega maščevanja.

Sofija, 16. junija. r. Danes je pričela razprava proti članom glavnega odbora komunistične stranke. Veliko senzacijo je vzbudila vest, da je sodišče sklenilo postaviti pod obtožbo radi veleizdaje in sokrivde na atentatih voditelje bolgarske emigracije, med njimi Kosto Todgorova, Obova, Atanasova, Stojanova, Kolarova in druge, ki živijo deloma v Jugoslaviji, deloma na Češkem.

Bolgarska vlada bo zahtevala njihovo izročitve, češ da so običajni morilci. Ako ne uspe, jih bo sodišče obsodilo in contumaciam.

Sofija, 16. junija. p. (Bolg. brz. agentura). Pred vojaškim sodiščem v Sofiji se je začela kazenska razprava zoper nekaj mladeničev, ki so člani tajne komunistične organizacije. Obtožene so tudi tri ženske. Obramba je načela vprašanje pristojnosti vojaškega sodišča, ki pa je zavrglo ugovor in potrdilo pristojnost. Potem se je začelo zaslišavanje obtožencev, ki jih je 30.

Pred okrožnim vojaškim sodiščem v Sofiji se je začela razprava proti članom osrednjega komunističnega odbora Sabličevim, Banovim, Ivanovim in Iv-

kovim, ki so obtoženi, da so pripravljali komunistične izgrede. Prijavljenih je vsega skupaj okoli 60 prič.

V Plovdivu se je začela kazenska razprava zoper nekatere člane tajne komunistične organizacije, ki je bila v zvezi z osrednjim odborom v Sofiji. Med obtoženci je tudi nekaj žensk.

Sofija, 16. junija. s. Predvčerašnjem je bil (kakor je «Jutro» že poročalo) ubit ob 10. uri zvečer na vogalu Visoke in Gladstonove ulice vojvoda Panče Mihajlov, ki je bil svoječasno poleg generala Protogerova eden izmed voditeljev makedonskih avtonomistov. Mihajlov je bil 33 let star ter je bil znan nasprotnik Stambolijskega. Makedonski komite je izdal povodom njegovega umora komunike, v katerem izjavlja, da je bila nad njim izvršena obsodba makedonske organizacije. Mihajlov je bil pred tremi meseci obsojen na smrt radi npravnstvenega zločina, vendar pa je bil pomiloščen in bil izključen iz makedonske organizacije. Pozneje je Mihajlov postal makedonskemu komiteju vedno bolj neprijeten, radi česar je bila nad njim izvršena smrtna obsodba.

Komunisti pomorili v Kantonu 700 ljudi

Strahotne vesti o bojih na Kitajskem. — Angleška in japonska protestna nota pekiški vladi.

London, 16. junija. r. V angleški poslanski zbornici je izjavil Baldwin, da angleška vlada z največjo pozornostjo spremlja dogodke v Kitajski. Brezpozojna je dolžnost, zavarovati življenje Evropejcev, in to ne samo v kitajskih obmorskih mestih, temveč tudi v notranjosti Kitajske.

Kakor poroča Reuter, Anglija najodločneje odklanja sumničnega kitajskega zunanjega ministrstva, da je v Hankavu prekršila zakone humanosti. Prostovoljci so stopili v akcijo šele, ko je druhal vrla v evropske nasebine. Po neki vesti so pobesneli Kitajci ob priliki zavzetja Kantona na najbolj nečloveški način linčali 700 mož.

London, 16. junija. a. «Times» javlja iz Hongkonga, da je zavojevanje Kantona po boljševiških četah nudilo narav-

nost strahovite prizore. Čete, ki jih vodijo ruski boljševiški častniki, so junance po položitvi orožja brez pardona vse kruto pomorile. Trupla so pometali v reko in nanesli nanje kamenje, da so se potopila. Veliko ranjenecv je bilo linčanih na ulicah. Nekatere junanske častnike so kržali na brzozajnih drogih. Na ta način je bilo pomorjenih najmanj 700 junancev.

London, 16. junija. Angleški poslanik v Pekingu je izročil kitajski vladi noto, v kateri je zahteval, da mora prenehati protiangelska agitacija. Japonska je poslala kitajski vladi slično svarilo. Takozvani krščanski general Feng je v ozkih zvezah s komunisti. Kanton imajo boljševiške čete popolnoma v svojih rokah.

Painlevéjev povratek v Pariz

Pariz, 16. junija. s. Ministrski predsednik Painleve je davi dospel iz Toulousea v Pariz. Po njegovem prihodu se je vršila v elizejski palači seja ministrskega sveta. pod predsedstvom predsednika republike, na kateri je Painleve poročal o svojem potovanju v Maroko in o odredbah, ki jih je treba ukreniti, da se omeei doba vojaških operacij in nevarnosti, ki so z njimi v zvezi. Predsednik Doumergue in člani kabineta so Painleveju izrekli soglasno svojo zahvalo.

Nova grška vlada

Atene, 16. junija. p. Nova grška vlada je stavljena takole: predsedstvo in zunanje zadeve Mihailokopulos; notranje zadeve Mario; vojska Gendikas; mornarica Miaulis; pravosodje Taitseklis; finance Getsis; socialno skrbstvo Missirloglu; kmetijstvo Valadas; narodno gospodarstvo Papandreu; promet Carapanayotis; prosveta Spiridos.

Nova vlada, v kateri sta samo dva nova ministra Papandreu in Carapanayotis, bo nadaljevala politiko prejšnje vlade. Vlada ima zagotovljeno večino v vseh koaliranih strankah desnice. Razen tega so zagotovili vladi vsi armadni poveljniki, da se bo armada posvečala izključno svojim dolžnostim in da se ne misli vmešavati v politiko.

Atene, 16. junija. k. Nova vlada Mihailokopulosa se je večeraj popoldne predstavila Narodni skupščini. Ministrski predse-

nik Mihailokopulos je podal izjavo o notranji in zunanji politiki vlade, zlasti na gospodarskem in finančnem polju. Po debati, ki je trajala do ranega jutra, je skupščina izrekla vladi zaupnico s 146 glasovi proti 81.

Valutni potresi

Dunaj, 16. junija. s. Francoski frank in italijanska lira sta v mednarodnem deviznem prometu nazadovala, medtem ko znamenje belgijski frank mahnjen napredek. Kurz dinarja se je zopet zvišal, zelo pa so se skupili tudi angleški funti in dolarji.

Rim, 16. junija. a. Nepristano padanje lire vzbuja v tukajšnjih političnih, zlasti pa v narodno-gospodarskih krogih velike skrbi. Danes je angleški funt narastel nad 126, s čemer je dosegel višino, kakršne doslej še ni imel. Poudarjajo, da ima to padanje lire vzrok v akciji velikega stila, ki je vzprijorjena iz inozemstva in ki jo podpirajo tudi gotovi krogi v tuzemstvu, ki kupujejo tuje devize. Danes je bila v Rimu razširjena vest, da se je obtok bankovcev hipoma zvišal za dve milijardi. «Corriere d'Italia» zanika to vest najodločneje ter naglašja, da je vlada pripravljena vzeti najostrejšje kazni proti razširjevalcem podobnih vesti.

Trčenje vlakov v Rumi

Ruma, 16. junija. p. Danes popoldne sta trčila na tukajšnjem kolodvoru dva vlaka skupaj. Osební vlak št. 11 je vozil v postajo, ko je brzí tovorni vlak št. 42 baš dobil znamenje za odhod, dasi ni bil potniški vlak še popolnoma na postaji. Stroj osebnega vlaka je pri tem zadel s strani posevno v zadnje vozove brzega tovornega vlaka in jih precej poškodoval. Ranjen ali ubit ni bil nihče, le vlaki so imeli nad eno uro zamude. Oblastva z o uvedla preiskavo.

Po skupščini v Sisku

Ljubljana, 16. junija.

Uspeh velikega samostojno-demokratskega tabora v Sisku je med blokaškimi novinarji učinkoval tako porazno, da so se steple s številkami in s pametjo. Najimunitnejše se je med njimi vsekakor odrezal »Hrvat«, ki mu je triumf Svetozarja Pribičevića v ponedeljek popolnoma zaprl sapo; danes se je razmaial in napisal strahovito besen pamflet z naslovom: »Svečan pogreb zamorca v Sisku«, kateremu da je prisostvovalo 4000 Nacekov, policijskih konfidentov, financiarjev, žandarjev, orjuncerov itd. Tako »Hrvat« zdaj obeležuje one množice seljakov, med katerimi jih je bil znan del bivših radičevcev. A Svetozarja Pribičevića psuje za zamorca, cigana, rablja, tirana, hrvatožrca. Kako pa, tudi psovke povedo marsikaj, zato je »Hrvatov« blazni pamflet še prav poseben dokument o uspehu zbora.

Tako zvana »Tipografijina štampa«, ki zadnje čase streže zaprtemu Stipi Radiču z vsemi mogočimi tolažili ter obenem zalaga »Slovenčev« jasli z dnevnimi političnimi informacijami, enako napenja vse silo, da retušira vsaj najmarkantnejše črte zbora v Sisku. In se prepira kakor ciganska deca, s seboj s številkami in svojo pametjo. »Jutarnji list«, ki se zadnje tedne najimunitnejše greje na solncu Radičeve milosti in lo mi kopje za »sporazum« za vsako ceno, poroča v ponedeljkovi številki, da je na Pribičevićev skupščini bilo 6000 oseb in da zato skupščina ni uspeła. Njegov stari kavi bratec »Obzor« je poročilo preplonkal v celoti. A nemško pisani brat »Morgens«, ki istotako pripada koncernu Tipografije, sporoča sramežljivo, da je na zboru bilo »etwa 10.000 Menschen«. Ako se zna, kako so ti listi znali v poročilih o Radičevih skupščinah vnebovpihoče pretiravati in vsak tisoč Radičevih zborovalcev desetero pomnožiti, tedaj že vemo, koliko je ura bila, ako glede zbora samostojnih demokratov v Sisku morajo priznati vsaj 6000 udeležencev, kar je le indirektni dokaz, da jih je na zboru bilo gotovo še enkrat toliko. Isto velja, kar se šteje, tudi za beograjske opozicijske organe, ki so deloma navezani na zagrebško blokaško poročanje, deloma pa sami uvidevajo, da je skrajno smešno podcenjevati najočitejša dejstva, ki so imela žive svedoke tudi iz Beograda, Srbije in drugod. Zato prinaša »Politika«, ki je sicer z vsemi simpatijami na strani opozicije, izčrpano poročilo o siskem zboru; smatra, da se ga je udeležilo nad 7000 ljudi in poudarja: »Zares lepa in redka manifestacija! Ne bi dejal politična, nego nacionalna manifestacija, kajti vsi oni, ki so bili v Sisku, niso izgledali kot borbeni prišasti stranke, marveč so se kot narodnjaki zbrali okrog svojega voditelja, da izrazijo vero v bodočnost te države!« Odločno tudi poudarja »Politika«, da so se zbora udeležili bivši radičevci, in to ravno iz onih vasi, kjer se je Radič lahko naslanjal na svoje najmočnejše organizacije... Dovolj karakteristično je tudi poročanje davidovičevske »Pravde«, ki navaja, da se je zbora udeležilo do 7000 ljudi ter v precej stvarnem posnetku priobčuje govor Svetozarja Pribičevića.

Naš ljubljanski »Slovenec« je svoje poročilo prejel kakor običajno iz najbolj obiskurnega, anonimnega vira. In vendar mora siromak priznati, da je na shodu bilo »okrog 6000 ljudi iz raznih krajev«. Kdaj so jih klerikalci imeli toliko? Vse je bilo umetno uprizorjeno, policija je bila zelo angažirana, poroča »Slovenec«. Mar bi tedaj navedel resno število udeležencev, pa bi nam lahko vsaj napisal pretresljivo zgodbo o umetnem prevajanju bivših radičevcev na Pribičevićeva zborovanja in o velikopoteznih sposobnostih hrvatske policije. Toda, hvala Bogu, niti orožništvo niti policija ni imela nikakih zaslug za siskski zbor, ki je potekel v najvzornejšem redu. Pač pa so nekateri radičevski pandurji in letični agenti imeli to zaslugu, da so z brezštevilnimi letaki polnimi najoprejših psov in obupnih blaznih izbruhov proti Svetozarju Pribičeviću spravili mnoge seljake radi gode radovednosti na shod, sebe pa na obtožno klop... Glede Siska poroča »Slovenec«, da je bojkotiral zborovanje, da je na hišah bilo do 30 zastav in da se zbora ni udeležil niti eden meščan. Mar tudi tistih 30 ne, ki so izobesili zastave? Laž se pobija sama. Sisk je bil v nedeljo ves v zastavi, da so vsi »tujci« (kakor »Slovenec« imenuje udeležence zbora) bili izredno prijetno presenečeni nad manifestantnim pozdravom te nedavno tako uporne radičevske postojanke, — presenečeni tembolj, ker so meščani po vseh ulicah, z oken in na trotoarjih izražali dohalačojim povorkam navdušeno dobrodoščilo. In končno, kar je najvažnejše, »Slovenec« ne more in ne mara priznati, da je z zbora v Sisku udeležili tisočeri bivši radičevci, sedaj odločni pristaši SDS. Naravno, da je to utajevanje povsem nesmiselno, ker se tako silna havarija Radičeve stranke in tako močno naraščanje SDS, kakor ga je pokazal nedeljski zbor v Sisku, ne da utajiti z mednimi zakfakcijami. Še manj pa zaježiti z lažmi in varanem javnosti. Ves zadrti cinizem, vse nove papirnate bombe nepoboljšljivih klevetnikov ne morejo nedeljskemu zboru v Sisku odkriniti onega velikega pomena, ki ga je razkril vse jugoslovenski politični javnosti: da SDS zmagovito napreduje in samo napreduje, Radičeva stranka pa naglo dirja v propast ter vleče seboj tudi ostale opozicijske deseperade.

Grška kriza in Jugoslavija

Glasovi grškega tiska. — Povratek Jovana Markovića v Beograd. — Pričakuje se nadaljevanje pogajanj.

Atenski listi se strinjajo v prepričanju, da je padec vlade Mihalopulosa povzročilo prekinjenje pogajanj med našo in grško delegacijo v Beogradu, kar se izključno smatra za neuspeh atenskega kabineta. Zatrjuje se, da je Venizelos takoj po prekinjenju pogajanj poslal Mihalopulosu pismo z nasvetom, naj demisionira. Obenem zahteva grški listi, da bo tudi grški poslanik v Beogradu, Zamados, odpoklican na daljši dopust v Atene.

General Pangalos je priobčil izredno oster članek z naslovom: »Zveze se naslanjajo samo na bajonete!« Članek je v celoti naperjen proti ministrskemu predsedniku Mihalopulosu in proti neposobni diplomaciji, ki je vodila pogajanja za pakt z našo državo. Vobče so predali atenskih in ostalih grških novih polni člankov, podvzročajoč k zopetni upostavi pogajanj. Posebno pozornost je v Atenah vzbudil prihod pomočnika našega zunanjega ministra, Jovana Markovića. Četudi je izjavil, da je njegovo bivanje povsem privatnega značaja, radi preselitve njegove obitelji iz Aten v Beograd, je atensko novinstvo vseeno takoj pripisalo njegovemu prihodu politični pomen in izražilo upanje na skorajšnje nadaljevanje pogajanj. G. Marković se je včeraj po desetdnevnem bivanju v Atenah povrnil v Beograd, kjer so diplomatski krogi enako prepričani, da je g. Marković v Atenah vsekakor imel priliko sestati se z grškimi vodilnimi krogi ter da je s temi razgovori znatno izboljšal razmerje med nami in Grčijo.

Glede Jugoslavije izražajo grške vodilne novine upanje, da bo pomnila v svojih zahtevah, ki želijo čast Grčije. Beograjska vlada, pravilo atenski listi, ni zahtevala samo novega razširjenja solunske cone ter izročitve okraja Gjevelija-Solun, marveč tudi ozemlje v pasu okrog navedene proge in solunskega zaledja. Grška vlada, pravilo listi, je že pokazala voljo za razširjenje solunske cone, za zaskrjevanje tranzitnega prometa in za uporabo svobodne cone ter solunske železnice tudi v svrhu vojaškega preskrbovanja Jugoslavije v miru in vojni.

Vobče se v grškem tisku opaža znatna popustljivost in propaganda za skorajšnje nadaljevanje pogajanj. Dokaz, da posredovanje Francije in Anglije v Atenah ni ostalo brez učinka. A kakor zdaj po povratku Jovana Markovića prihajajo iz Beograda vesti, je treba vsekakor pričakovati, da se bodo pogajanja v kratkem in uspešno nadaljevala.

Josip Krepelka umrl

Zagreb, 16. junija.

Iz Gruža poročajo, da je včeraj tamkaj umrl bivši poslanec v hrvatskem saboru Josip Krepelka, odličan član nekdanje hrvatsko-srbske koalicije in velik borec za jugoslovensko idejo. Josip Krepelka je bil doma iz Končanice pri Daruvaru ter je težko obolal na izletu v Dalmacijo in se je moral podvreči operaciji v Dubrovniku. V daruvarskem okraju so se že pred leti naselili Čehi, ki so se odlikovali s svojim umnim gospodarstvom. Njihova največja vasa je Končanica in tu se je kot vodja zlasti odlikoval Josip Krepelka, ki je kot navdušen Slovan sodeloval v političnem življenju svoje nove domovine. Za Khuenovih časov je stopil s svojimi sorojaki v vrste nacionalne opozicije, z njegovo pomočjo se je daruvarski okraj obvaroval madžaronstva. Krepelko so radi njegovega narodnega mišljenja avstro-ogrski oblasti neprestano preganjale. Tudi med vojno je moral mnogo trpeti. Leta 1908, je bil v boju hrvatsko-srbske koalicije proti banu Rauchu izvoljen v sosednem hercegoveškem okraju za poslanca. V Jugoslaviji je navzlic stalni bolehnosti z vneom in navdušenjem zastavljal svoje ideje za ideje jugoslovenske demokracije.

Bodi ohranjen navdušenemu boritelju demokratske stranke časten spomin.

Pobijanje nepismenosti v Bosni

Med vsemi kraji naše države je nepismenost največja v pokrajinah Bosne in Hercegovine. Mnogo odgovornosti za kulturno zaostalost dežele nosi pač bivša avstro-ogrška monarhija, ki je skrbelja zato, da je ostalo ljudstvo v notranjosti zemlje prepuščeno samo sebi, dočim je nastelila po središčih dežele svoje uradnike ter se bahala s svojo nemško upravo. Rodoljubci, ki so videli žalostne posledice tiste politike, so že takoj po prevratu sklenili, da pomagajo izboljšati domače razmere. Srečno poglavarstvo v Banji Luki je že lani sklenilo, da se imajo prirediti povsod v banjaškem srezu, kjer je razmere dopuščajo, analfabetski tečaj, na katerih bi se mladina vsaj za silo naučila čitati in pisati.

Organizacija analfabetskih tečajev je bila poverjena narodnemu učitelju gospodu Ivanu Sušcu, ki se je posvetil delu z vso ljubeznijo. Dasi ni imel na razpolago obilnih sredstev, vendar se mu je posrečilo v razmeroma kratkem času doseči krasne uspehe. Naučil je čitati in pisati ter računati nad 2000 otrok iz banjaške okolice.

Prošlo nedeljo se je vršil javen izpit bivših analfabetov v banjaškem parku »Borik«. Po zelenih tratah je posedlo ta dan nad 400 dečkov v kmetnem oblačilu s svojimi učitelji, ki se rekruti-

rajo večinoma iz preprostih kmetov in delavcev. Skušnji na prostem je prisostvoval banjaški veliki župan Marko Novaković, general Vlorović, posebni odposlanec prosvetnega oddelka iz Sarajeva, predstavniki raznih kulturno-prosvetnih ustanov ter izredno veliko število domačega prebivalstva. Seljaki so posedli po travi kakor voljaki in so čakali, kdaj bodo pozvani, da pokažejo svoje znanje pred komisijo. Izpiti so trajali več ur. Uspehi so bili presenetljivi in so iznenadili vse navzoče, laike in pedagoške. Veliki župan Novaković je v svojem zaključnem govoru poudarjal, da bo ta način pobijanja analfabetizma podpiral z vsemi svojimi močmi, kajti Sušev sistem se je izkazal kot izvrstno sredstvo za širjenje prosvete v zapuščenem ljudstvu.

Stvarni uspeh tečajev učitelja Sušca je mogoče pravilno oceniti šele tedaj, če pomislimo, da pohaja osnovne šole v banjaški okolici jedva 1112 otrok, da se je pa izobrazilo v analfabetskih tečajih v kratki dobi štirih mesecev nad 2000 ljudi. Banjaška mestna občina je sedaj votirala 20 tisoč dinarjev kapitala za nadaljno širjenje pismenosti v zemlji. Veliki župan za Banjo Luko in okolico pa je sklenil napeti vse sile, da se ta plodonosna metoda uvede v celem njegovem področju. Tako bo polakoma tudi bosanski ljudstvo rešeno teme neznanja in deležno začetnih plodov civilizacije.

Politične beležke

+ Spletke in morala. »Slovenec« ne diši napredovanje samostojnih demokratov, a prav tako ga z zavistjo prevzema že sama možnost, da bi radičevci zlezli v vlado. Zato se je lotil latigriranja na vse plati. Ogromni uspeh nedeljskega zbora SDS v Sisku proglašajo za »velik pribičevski švindler« (prelepa slovenska beseda, gospodje škofovski puristi!). Nadalje objavlja pretresljivo vest, da sta zagrebška radikala dr. Peleš in Supić šla v Beograd tožiti samostojne demokrate, a ju gosp. Pašić še ni utegnil sprejeti! In končno priobčuje »Slovenec« nedolgi uvodnik, preplonkal v celoti iz »Narodnega Jedinstva«, ki je po njegovem glasilu Hrvatske zajednice, menda v Kanadi, Ampak je v tem uvodniku čisto interesantno povedano, da je politična morala pri pogajanjih radičevcev za vstop v vlado daleč zaostala in iz sploh da mora politika Hrvatov (se pravi: radičevcev) vsekakor imeti svojo moralo. Torej je sedaj nima. In to »Slovencu« tako imponira, da tudi svoje bralce informira o pomanjkanju morale. Take reči se pač rade čitajo tudi v politiki. Posebno v opozicijski.

+ Gospod Pucelj pod novo firmo. G. Pucelj se je, kakor vse kaže, odločil likvidirati SKS ter prenesti svoj politični posel na novo firmo. Govori se, da je skupno z g. Prepeluhom ustanovil novo stranko pod imenom Zveza podelskega ljudstva. Te dni baže izide poseben proglas te »Zveze«, o kateri bo torej še prilika spregovoriti.

+ Nova mnenja o »sporazumu«. Kakor poroča zagrebški »Večer«, je uredništvo radičevskega »Doma« otvorilo anketo o akciji sporazuma, da spozna mišljenje svojih seljakov in da čuje besedo hrvatskega sela. Prejelo je že nekaj odgovorov in jih priobči v najnovejši številki »Doma«. In pomislite, gospodje politiki, vsi ti odgovori radičevskih seljakov baže dokazujejo, da je politika HSS docela v skladu z mišljenjem hrvatskega sela. Istino reci, pa uteci! Najvidevnejši hrvatski seljaki izražajo svoje mnenje s tem, da se priključujejo SDS.

+ Zopet nov velikosrbski načrt je razkril zagrebški »Hrvat« in obstoja v nastopnem: Njegovemu dopisniku je izjavil nek beograjski politik, da ministristvo za agrarno reformo nima zgolj gospodarskega značaja, marveč tudi veliko, obsežno in delikatno nacionalno - politično misljo. Kajti poleg dobrovoljcev in četnikov je treba kolonizirati tisoč srbskih obitelj iz Grčije, ki žele v Jugoslavijo, in istotako tisoč srbskih obitelj iz Madžarske, ki so tam nezadovoljne. »Hrvat« po tem razgovoru zaključuje, da je ministristvo za agrarno reformo izredno političen resort, ki ima nalogo, po velikosrbskem načrtu razmeščati Srbe po državi. Njemu bi očitno bilo ljubše, da ostanejo, kjer so, pa makar na žerjavici. Ni izključeno, da »Hrvat« še povračanje izseljencev iz Amerike, Francije in Vestfalije proglasi za kak velikosrbski maneuver.

+ Republikanski pozdrav. — Pavle Radič je, kakor znano, izjavil, da se njegova stranka odreka republike in priznava vse obstoječe stanje. Tako govorijo v Beogradu in na zunaj. Za pristaše pa so ostali isto, kar so bili prej. Dne 9. junija so bili vsem dolžnikom »Doma« razposlani opomini za plačanje naročnine. Na nekatere pošte je prišlo kar na stotine takih opominov, in sicer v odprtih kuvertah. Opomini končujejo takole: »S hrvatskim seljaškim republikanskim pozdravom.« Nekaj izvodov teh opominov so bivši radičevci poslali direktno uredništvu »Reči«, da poslužijo za dokument iskrenosti Pavla Radiča in vobče radičevskega vodstva.

+ Imeniten zagovornik sporazuma. V »Hrvat«u priobčuje narodni »zastupnik« Ivan Kraljić dolgo klobaso o »sporazumu«. Pravi, da ga ljudje povsod izprašujejo zakaj ni nič s sporazumom. Toda odgovor je deloma lahak, deloma težak. Lahak zato, ker se današnja vlada korupcionistično boji, da ne bi v vlado prišli čisti in pošteni ljudje. Težak pa zato, ker gospod Kraljić nima v nadaljnjem ničesar drugega povedati kakor nekatere življive zgodbe iz mestne

uprave v Koprivnici, kjer je bil svojčas župan ravno on, Ivan Kraljić. A kakor poroča »Riječ«, je bil suspendiran zato, ker je preiskava dognala, da je izvršil sleparijo pri žrebanju mestnih zastopnikov ter še nekatere manipulacije v mestnem gospodarstvu, radi česar pride v roke državnemu pravdniku. In tak možakar razglasa, da se sedanja korupcionistična vlada boji »čistih in poštenih ljudi« in sporazuma. Čudni tipi!

Po svetu

— Ratifikacija poljsko-češkoslovske trgovinske pogodbe. Poljski ministri svet je v sredo ratificiral trgovinsko pogodbo, sklenjeno med Poljsko in Češkoslovske.

— Cesar Viljem na letovisku. Bivši nemški cesar Viljem je odšel preko letoviska na letovisko v Nordwijk. To je prvi slučaj po njegovem interniranju v Doornu, da se mu je dovolilo izpremeniti bivališče.

— Iz bolgarskega pekla. V četrtek je bil v Sofiji obešen zarotnik Berčevlijev, ki je bil skupno s Francozom Gegerom in Francosinjo Nikolovo obsojen na smrt. Obesili so ga istotam kakor Fridmana in ostale. Nedaleko od Sofije so našli truplo znanega pesnika Mileva. Truplo je strašno razmrvarjeno. Istotako so med Plevnom in Lovcem našli truplo enega izmed glavnih faktorjev zemljedeljskega saveza, Matova, o katerem so oblasti trdile, da je bil ustreljen na begu. Njegovo razmrvarjeno truplo pa dokazuje, da je Matov bil zverinsko ubit, ker se mu ni mogla dokazati nikak krivda.

— Francoska mornarica v Napolju. Koncem tega meseca bo obiskala francoska mornarica italijanske vode in se najprej ustavila v Napolju.

— Dunaj pod hakenkrajerskim terorjem. V avgustu bi se moral vršiti na Dunaju svetovni židovski kongres. Proti temu pa so začele silovito propagando dunajske organizacije Hackenkreuzlerjev, ki groze, da bodo kongres z oroženo silo preprečile, ako ga sklicatelji sami ne odpovedo. Avstrijska vlada si proti temu terorju ne upa nastopiti, kar je izzvalo v velikem svetovnem časopisju, ki je seveda večinoma v židovskih rokah, ogorčene proteste. Ker imajo židje v svojih rokah tudi svetovni kapital, utegne Avstrija še prav neprijetno občutiti posledice hakenkrajerske bojevitosti.

— Nemško-poljska carinska vojna. Gospodarska pogajanja med Nemčijo in Poljsko so po mnenju poljskih političnih krogov došla na mrtvo točko. Nemčija je stavila celo vrsto političnih zahtev, ki jim poljska vlada ne more ugoditi. Radi tega obstoja nevarnost, da se bodo pogajanja prekinila in da nastane med Nemčijo in Poljsko carinska vojna.

Jugoslovenska prostozidar-ska slavnost v Parizu

Pariz, 9. junija.

V soboto sta priredili dve pariški prostozidarski loži »Grand Orient de France« in »Grande Loge de France« slavnostni večer pod geslom bratstva narodov in palači prvonoimovane lože v Rue Cadet. Predsedoval je general Peigné, eden šefov francoskega generalnega štaba za časa svetovne vojne. Kot prvi govornik je nastopil g. Dušan Tomić, šef beograjskega dopisnega urada v Parizu, član drugonoimovane lože. Govoril je o osvobodilnem delu prostozidarstva v Srednji Evropi in na Balkanu in podal pred vsem točno sliko stanja prostozidarstva v pokrajinah Jugoslavije od početkov v 18. stoletju pa do današnjih dni. Izjavil je med drugim:

»Le malokomu je znano, da so že nad sto let pred svetovno vojno delovale prostozidarske lože po vsej Evropi, predvsem pa v Franciji in v slovanskih deželah bivše Avstro-Ogrske na to, da se narodi dvojne monarhije osvobodijo robstva, da se ta državni nestvor uniči. Zato je tudi bilo prostozidarstvo v tej državi prepovedano, a je kljub temu tajno delovalo naprej. Lože so že obstojale pred svetovno vojno v Beogradu in v Zagrebu. Člana teh lož sta bila me drugimi tudi dva hrvatska katoliška in dva srbska pravoslavna škofa. Počastiti imamo spomin teh mož, ki niso delovali v smislu verske nestrpnosti, temveč so stali na stališču višjega prostozidarskega ideala bratstva narodov in pripravljali tako veliki dan ujedinjenja Jugoslovenov.

Po končani vojni se je l. 1919 ustanovila v Beogradu »Velika loža jugoslovenska«, ki je najmočnejša loža v naši kraljevini in v Srednji Evropi sploh. Velik del naših najbolj znanih političnih in drugih osebnosti je članjen v njej. Med umrliimi jugoslovenskimi prostozidari omenimo: Dositeja Obradovića, najslavnejšega srbskega slovstvenika in reformatorja, ki je bil tudi prosvetni minister; Simo Milutinovića, Lazaria Pačuja; londonskega poslanika Gavrilovića; muzika Mokranjca, pedagoga Davorina Trstenjaka i. dr. Beograjska loža je med drugim ustanovila in vzdržuje mnogo ljudskih šol, dom za onemogle starce in dom sv. Jurija za invalide.

Ideal francoskih in jugoslovenskih prostozidarjev — je zaključil g. Tović — je iskreno sodelovanje Francije in Kraljevine SHS za svobodo, bratstvo in enakost vseh narodov.

Za g. Tomićem, kateremu je prisotno jugoslovensko in francosko občinstvo navdušeno ploskalo, je govoril g. André Lebey, član lože »Grand Orient de France«, o Franciji in narodih Male antante. Dejal je, da sta Velika in Mala antanta dve državni zvezi, ki garantirata mir v Evropi. Prva na zapadu, druga na sredi in na vzhodu vzdržujeta

ravnovesje pod okriljem Zveze narodov. Cilj prostozidarstva je, poglobiti in utrditi te zveze v prosepah in procvit človeštva. Kar se tiče Male antante in njenega razmerja do Velike, predvsem pa do Francije, govornik mirno gleda v bodočnost. Kljub vsem težavam sta mu v zadnjem času dve dejstvi jasno pokazala, da je njegov optimistični pogled v bodočnost opravičen in ti dve dejstvi sta: moč in nerazdeljivost, ki jo je pokazala zadnja konferenca Male antante in lepi uspeh francoskega dne v jugoslovenskih solah, ki je pokazal, da spomin na skupaj prebite strašne čase v srcu jugoslovenskega naroda ni umrl, kakor tudi ne hvaležnost napram Franciji, ki je skozi leta redila, oblačila in poučevala jugoslovensko bedno dečo v pogledu. Danes in vedno mora biti med Veliko in Malo antanto isti sporazum in isto najiskrenejše sodelovanje, kot leta 1914.

Govorom je sledil umetniški del večera. Sodelovali so člani pariške velike opere, komedije in drugih gledališč, od jugoslovenskih umetnikov pa dve znani gospodični.

Večeru je prisostvoval velik del jugoslovenske kolonije v Parizu, kakor tudi veliko število našega dijaštva.

Razstava slikarja Trstenjaka v Parizu

Pariz, sredi junija.

Naš štajerski rojak, akademični slikar gosp. Anie Trstenjak, ki je zlasti Mariborčanom dobro znan od uspele razstave pred dvema letoma, je otvoril te dni v galeriji Carmine, v Seineski ulici Latinskega okraja, kolektivno izložbo svojih del.

Mladi umetnik, ki je študiral najprej v Gradcu in dovršil nato slikarsko akademijo v Pragi, se je lani naselil v Bourg - La - Reine pri Parizu, v prijaznem bohemski ateljeu okraj velikomestnega pljuskanja. Mesto luči, veliko središče sodobne umetnosti in neprečlenljiv muzej večne klasične, ki izredno plodno vplivajo nani. Priča nam to njegova razstava. Trstenjak se je zelo izpopolnil, poglobil, dvignil.

Razstavil je oljate slike, akvarele in lesoreze, vкуп 52 del. Od oljnatih slik vzbujajo posebno pozornost »Brezdomci«, prizor iz pariškega predmestja, potem »Kot v ateljeju« in »Ob oknu«, dva momenta iz umetnikove delavnice. Uga la tudi »Zenski akt« z zabrisanimi, medlimi konturami. V akvarelu je Trstenjak dal najboljšo, tu je pesnik prelivajočih se barv, toplih linij, zanimivih sujetov. Ima zlasti poetične poglede iz Bretanije (Fistière), morje, stare, vegaste uličice, tesne prekopse s plahimi ladjicami, in prizor iz Pariza, od Seine, Notre Dame in iz starega Montmartrea, ki že skoro izumira, od montmarterskega griča, pod katerim zvečer v šumu in žarkih utrina prostorno pariško mesto. Nekaj razstavljajih stvari je nastalo že v Pragi in na potovanju po Jugoslaviji (scene iz Mostarja, Gruža itd.). Portreti so dobri, verno zadeti. Posebno pažljivo zaslužijo »Sin človekov«.

Pariški časopisej zelo pohvalno omenja Trstenjakovo razstavo. V »Ame Gauloise« piše kritik Louis Aurenche tako - le: »Galerija Carmine nudi to pot dela mladega jugoslovenskega slikarja, včeraj še nepoznanega Antona Trstenjaka, ki se nam razodeva močnega umetnika. Portret dekleta, tako solidno zgrajen in čigar barve so tako resnične, lesorezi s preciznimi arabskimi in predvsem vrsta akvarelov z jakimi prividi, nežno barvitostjo in jasnimi linijami, svedočijo krepak talent. Govorili bomo prihodnjosti še več o tem umetniku, za enkrat pa živahno pozivljamo bralce, da naj si gredo ogledat zanimivo razstavo.«

P. K.-n.

Iz Primorja

* Kraljeva spominska plošča v Sežani. Tudi Sežana na Krasi dobi spominsko ploščo, ki se letos vidi na čast italijanskemu kralju, ki je posetil Sežano pred tremi leti. V občini pa je nastal spor radi napisa na spominski plošči. Občinski tajnik dr. Sisgoreo namreč zastopa mnenje, da mora biti napis na plošči dvojezičen, italijanski in slovenski, zdravnik dr. Ciraoło pa se temu protivi in zahteva napis samo v italijanskem jeziku. Slovenski domačini so pripevali za ploščo težke denarne vsote, sedaj pa se Italijani upirajo celo nedolžnemu napisu v slovensčini.

* Lanski izvoz sadja iz Goriške je dosegel tri milijone lir denarnega prometa. Predvojna višina izvoza iz Brd in Vipave s tem še ni dosežena, toda upati je, da si naš kmet vendarle polagoma opomore.

* Smrt pod strojem. 45letni Anton Persolja je bil v nedeljo zaposlen pri delu v tovarni cementa v Anhovem. Po nesreči je prišel s svojo obleko stroju preblizu. Jermen ga je zgrabil, zavilatil in treščil ob tla ter mu zlomil hrbtnico. Ponesrečenca so prepeljali v goriško bolnišnico.

* Stekel pes je oklal 27letno Marijo Lapajnetovo iz Masor pri Cerknem. Zensko so morali oddati v Pasteurjev zavod v Padovi.

* Videmski slovenski dijak v Idriji. Na binkoštno nedeljo sta tekmovali v Idriji moštvi dijaškega športnega kluba iz Vidma in domači športniki. Izid nogometne tekme je bil 4 : 1 (3 : 1) v prid Idrijčanom. Po tekmi se je vršil izlet mladine v idrijsko okolico. Dijaštvo je ves čas prepevalo slovenske pesmi.

* Šestdesetletnica zavednega slovenskega rodoljuba. Dne 12. t. m. je praznoval 60letnico svojega rojstva, G. Lokar je zavedan narodnjak, značilen mož, plemenit človek in dobitni podpornik vsega, kar je slovensko. Na mnoga leta!

Naši kraji in ljudje

Ugodnosti za potovanje na Jadran

Vsa propaganda za okrepitev tajskega prometa v Jugoslaviji velja letos našemu Jadranu. Ministrstvo notranjih del je storilo vse, da olajša zlasti dopotovanje inozemcem v našo državo. Uklonilo je dosedanje visoke takse za vizume, odpravilo prošnje, ki so se reševale v Beogradu po cele mesec in je poenostavilo postopek s potnimi listi na mejah naše države.

Poleg teh olajšav, ki veljajo inozemskim potnikom, je izdalo prometno ministrstvo celo vrsto ugodnosti, ki omogočajo poset jadranske obale, na njej ležečih krajev in dalmatinskih otokov. S službenim spisom št. 13.441/25 je prometni minister dovolil, da se lahko vozijo potniki na Jadran za polovično ceno, če se izkažejo, da so na Jadranu prebili vsaj 14 dni. Obiskovalec morja kupi pri odhodu v kopališče ali letovišče vozno karto do Sušaka, Bakra, Plase, Šibenika, Splita, Metkovića. Gruža ali Zelenike zadrži vozni listek do povratka in ko potuje po vsaj 14 dnevem odmoru na enem mestu nazaj, zahteva od magistrata, občinskega poglavarstva ali kopališke uprave potrdilo, da je prebil določeni rok. Za Split in okolico izdaja ta »uverjenja« Primorski savez za unapredjenje turizma (Potniški urad na Peristilu), drugod — meštne občine, občinske poglavarstva, kopališke uprave in društva za tujski promet.

Ta ugodnost velja od 1. junija dalje. Ko ima obiskovalec Primorja tako izkazilo v rokah, se predstavi ž njim pri postajni blagajni. Ta pritpisne na vozni listek žig in vožnja za povratek je poravnana.

Poleg državne železnice gredo potnikom na roko tudi naše parobrodne družbe. Jadranska in Dubrovačka Plovitba sta znižali cene za prevoz tujcev. Kdor kupi na Sušaku karto za vožnjo tja in nazaj do Šibenika, Splita, Hvara, Korčule, Gruža, Ercegnovega, Kotora, Makarske ali Metkovića, dobi popust, in sicer: za karto v prvem razredu 30 % za karto drugega razreda pa 15 % na brzovoznih progah. Karte pa veljajo samo za mesec dni. Slične tour-retour karte se dobe tudi za vožnje v Albanijo in na Grško s Sušaka, Šibenika, Splita, Gruža in Kotora. Karte veljajo takisto mesec dni. Enake ugodnosti dobi potnik, ki nastopi svoje potovanje v Trstu. To olajšave dovoljuje Jadranska Plovitba. Dubrovačka Plovitba pa velja na svojih ladjah naslednje ugodnosti: 30 % popusta za karte I. razreda na vseh progah; 50 % popusta državnim uradnikom in nameščencem ne glede nato, če potujejo službeno ali zasebno. Vojaštvu uživa olajšave, ki mu pripadajo po činu, 50 % popust je dovoljen na ladjah Dubrovačke Plovitbe tudi duhovnikom in dijakom v I. in II. razredu.

Gotove ugodnosti veljajo poleg tega za skupine po pet oseb, ki potujejo samo v eno smer. Te dobe v prvem in drugem razredu 25 % popusta pri vožnji.

V Dalmaciji upravičeno sodijo, da bodo te potne olajšave zelo ugodno vplivale na razvoj tajskega prometa na našem Jadranu. Sedaj imajo važno besedo še lastniki penzij, hotelov, gostilen in restavracij ter prenočišč. Ker je letos v tem oziru konkurenca sosednjih držav, posebno Italije, zelo ob-

šutna, je pričakovati, da bodo Dalmatiji z gosti kulantno postopali. Saj končno zavisi od tega vse njihovo gmetno blagostanje.

Kobilice v Hercegovini

Že sveto pismo omenja kobilice kot veliko nadlogo. To resnico so v zadnjih letih posebno preskusili hercegovski kraji, kjer so kobilice požrle še tisto malo trave, kar je rodi kraška zemlja. Posebno so trpele pod navalom kobilic občine Gnojnice, Jasenica, Rodoč, Milčevići, Krušovo, Knešpolje in druge. La ni in predlani so kobilice prišle celo do Mostarskega Blata in sedaj gredo naprej.

Iz okolice Mostarskega Blata se kobilice trumoma vale proti jugu v Brotnjo. Prvi naval se je posrečilo lani kmetom odbiti, toda zalega s tem ni izginila. Odrasle kobilice so izglele nešteto jajčec, iz katerih prihaja letos novo zlo, ki se ga domačini silno boje.

Znano je, da so kobilice naravnost strašne, kadar se spravijo na delo. Nekaj let zaporedoma so uničile v Črni gori vsot setev. To se je enkrat zgodilo tudi v nekem delu Hercegovine. Radi tega pozivljamo domače časopise v Bosni oblast, naj priskoči ljudstvu na pomoč v borbi zoper kobilice. Če bodo mero-dajni činitelji pustili, da zrastejo kobilicam krila, potem bo vsak boj zaman. Sedaj se jih še da uničiti s strupenimi plini in drugimi sredstvi, pozneje, ko se razplode, pa bo z njimi velikanski križ in težava.

Kaj je s Falsko elektrarno?

Maribor, 15. junija.

Dolgo časa smo vsi brez izjeme peli čast in hvalo Falski elektrarni in jo povzdigovali do neba. Nekako od lanskega leta naprej pa se neprestano množijo pritožbe nad večnimi neredi pri tem velepodjetju, čegar vodstvo očitno ni na višini. Komaj malo zagrmijo, že je ukini električni tok in dostikrat po cele ure iščejo napake, ali pa postavljajo por-dre drogeve. Jasno je, da neviht in bliskanja Falske elektrarne ne more preprečiti. Če pa vodstvo vidi, da se mu ob vsakem najmanjšem viharju podirajo drogovci in s tem spravljajo v nevarnost človeška življenja, potem bi sposobni strokovnjaki v teku let že lahko onemogočili takšne zapreke in nadomestili slabe drogeve s trpežnejšimi in zadostno fundiranimi. Saj dela podjetje s švicarskimi franki električni tok pa tudi dovolj drago oddaja.

Upoštevati je treba, da imamo zlasti v industrijskih podjetjih radi nenadnih in nenapovedanih prekinjenj toka sredi dne ogromno narodnogospodarsko škodo. Nesigurnost glede trajnosti toka ovira razvoj podjetij, ker se ne morejo zanesti, da bodo lahko obratovala z električnim tokom, čegar vpljava stane mnogo denarja. Toliko odvišnega kapitala danes nihče nima, da bi se mogel istočasno opremiti s plinom in pre-mogom. Nevola v gospodarskih krogih je že davno dosegla vrhunec in je že skrajni čas, da se izvrši temeljita reme-dura in da posežejo vmes naše oblasti, ker je pri stvari prizadet v obilni meri tudi država. S tako velevažnim podjet-jem tik ob meji ne smejo operirati po-ljubno in brez oblastne ingerence v našo škodo inozemci. Škode, ki jih naprav-lja našemu gospodarstvu neprestano prekinjenje toka v delovnem času, nih-če ne povrne, najmanjše Falske elektrar-ne. Prizadeti pa so podjetniki in delavci.

Minulo nedeljo smo imeli majhno ne-vihto, električni tok pa je bil od poldne-va do večera trikrat prekinjen. Gleda-lišče je moralo z začetkom predstave zvečer čakati pol ure. Še predno so nato odigrali prvo dejanje »Ugrabljenih

Sabink» so že zopet ugasnile luči po mestu in tako so morali predstavo, ki je bila k sreči radi cirkusa zelo slabo obiskana, sploh odpovedati. Po kavarnah so ljudje ždeli pri svečah. Mesto so razsvetljevali samo avtomobili, ki so se v precej gostih presledkih vračali iz okolice. Nedavno smo opozorili mestno podjetje, naj z ozirom na slabo funkcioniranje Falske elektrarne na državnem mostu radi javne varnosti pusti za re-zervo tudi plonovo razsvetljavo. Naše svarilo se je že po par tednih izkazalo za potrebno, vendar pa mestna uprava nasveta ni upoštevala in tako se je vršil v nedeljo zvečer izredno živahen promet čez državni most brez vsake razsvetljave. Tokrat k sreči tema ni bila velika. Kaj pa bo v drugič, ko ne bo mesečine, posebno v zimi, ko so polzka ledena tla? Kdo bo odgovarjal za ne-sreče? Iz navedenega je razvidno, da povzroča Falska elektrarna s svojimi nedostatkami na vse strani ogromno škodo.

Santung svila

v vseh barvah

Din 95

Redka prilika!

P. MAGDIĆ

Frebrisan lažizdravnik

Mi še dolgo tega, ko smo pisali o pu-stolovcih, da jih imamo dovolj tudi med Slovenci, domačih, ki poskušajo živeti na cenen način na račun svojega bliž-njega. Takrat smo govorili o bivšem Amerikancu, ki je v povojni dobi in vse do aretacije, ki se je izvršila zad-nji čas, ogoljufal več trgovcev za ogromne vsote, naposled pa si še v za-poru na lahek način prislužil okrog 70 tisoč Din. Neki lopov se mu je zaupal ter mu izpovedal, da je pred časom oropal nekega potnika, denar pa skril v domači hiši v postrešju. Dotični pu-stolovec si je to seveda dobro zapom-nil in ko je prišel na prsto, je stopil do roparjeve domače hiše ter pobral izza bruna v podstrešju celotni znesek. Da nes imamo opravka zopet z drugačnim tipom pustolovca. V kamniškem okraju je bil zadnje čase vrlo upoštevan in iskan kot izvrsten zdravnik neki mlad človek, ki se je potrudil do bolnika tudi v najoddaljenejši vas. Ljudje so mu za-upali brezpogojno in ga hvalili na vse pretege.

Stvar je bila naslednja: V ljubljanski splošni bolnici se je pred kratkim zdra-vil radi zastrupljenja krvi posestnik J. Miš iz Gorjuš v kamniškem okraju. Okrog njega se je vedno sukal bolniški strežaj Anton Šuligoj, mlad, čeden de-čko vlijudnega vedenja. Bil je seveda obločen v bolniško belo haljo in Miš ga je menda klical za doktorja. Po preteku par dni je moral Miš oditi iz bolnice, ob slovesu pa je naprosil gospoda »dok-torja«, naj ga pride prihodno nedeljo vendar še enkrat prevežat in sicer na njegov dom. Šuligoj je doktorski na-slov neznansko ugaal. V nedeljo se je oblekel v svojo najboljšo obleko in se odpeljal na »doktorovanje«. V Domž-lah ga je Miš že pričakoval in zavila sta v neko gostilno. V gostilni se je Šuligoj predstavil kot zdravnik dr. Otmir Oblak ter Mišu prevezal rano. Obču-dujudo njegovo spretnost je gospodar nenadoma občutil bolečine v prsih. »Doktor« — ves uslužen — je bil takoj pripravljen, da ga preišče, kar se je tudi na mestu zgodilo. Med trkanjem na mo-žve prsi je šinilo v glavo tudi njegovi ženi, da se ne počuti popolnoma zdra-va. Potipal je za žile tudi njo in ji na koncu izročil recept. Obenem ji je takoj tudi izročil nekeke zdravilne krogljice proti slabokrvnosti. Za ordinacijo si je zaračunal 300 Din, se odpeljal in se nato zavaroval za pošteno zasluženi denar zve-čer po raznih ljubljanskih gostilnah. Vloga zdravnika mu je pričela čimdalje bolj ugajati in odtlej se je vozil v II.

Grozote svetovne vojne

razredu skoro vsako nedeljo, na tudi med tednom proti kamniški strani, kjer je njegovo izmišljeno ime v kratkem času zaslovelo.

Obiskal je, kolikor se je zamoglo dog-nati doslej, posestnika Franceta M. na Viru, ki je tožil nad glavobolom. Za obisk mu je zaračunal 200 Din. V Dolu je zdravil sina posestnika Janeza H. in zaračunal za ordinacijo 60 Din. Antonu M. v Dobu je zapisal kapljice za plju-ča in ob tej priliki je kapnilo v njerov žep 100 Din.

Naduho Franceta J. je cenil nižje in mu zaračunal samo 60 Din. Koliko jih je prav za prav »ozdravil«, do danes še ni dokazano, ker se svojih pacientov niti sam ne spominja.

Vse te pustolovščine na so sedaj na-enkrat prenehale. Sekundarij v splošni bolnici g. dr. Otmir Oblak je bil od svojih kolegov-zdravnikov v kamniškem okraju opozorjen, da nekdo izrablja nje-govo ime. Pričeli so potom orožnikov in policijskih kriminalnih organov polz-vedovati za krivcem in včeraj so ga končno izsledili v osebi Šuligoja. Pri zasliševanju, ki ga je vodil pol. koncipist g. Polc, se je »doktor« hitro udal in po-vedal, da ima dovolj »doktorije«, ker se po njegovem mnenju stvar ni tako obnesla, kakor bi želel. V kamniškem okraju itak ni več bolnikov ...

Poroka v zaporu

V sarajevskem zaporu se je vršila pred par dnevi zanimiva poročna cere-monija. Aleksander Montonio je prišel radi kazenskega prestopa pod ključ. Predno so ga zapirli, pa je obljubil neki ženski, po imenu Mariji Ivarekovi, za-kon. Z njo je imel pred dvema letoma otroka, ki je sedaj prišel kot dveletno dekletce z materjo vred k šefu krimi-nalnega oddelka sarajevske policije. Ivarekova je prosila šefa, naj ji do-voli poročiti se z Aleksandrom v prostori preiskovalnega zapora.

Šef kriminalnega oddelka je mož usmiljenega srca, in je dovolil, da se izvrši poroka v zaporu. Popoldne ob 7. je prišel v pisarno profosa duhov-nik Mate Bekavac s pričo Rajmundom Penovićem in Ivanom Botesom, avto-mehaničnikom, ki je bil boter zaprtega Montonia. Duhovnik je opravil cerkve-ni obred po predpisu v navzočnosti navedenih oseb in jetnikove dveletne hčerke. Ko je bila ceremonija končana, sta se mož in žena objela in poljubila ter ostala še pol ure skupaj. Nato sta se morala razstati. Montonio se je vrnil v svojo celico, Marija pa je šla domov in je bila zelo dobre volje. Na svetu se najdejo pač vsakojaki ljudje, ki jim je vseeno, če se suče njihovo življenje okoli kriminala ali pa okrog poštenja. Tak slučaj je tudi ta, ki smo ga pravkar opisali ne radi drugega kakor samo ra-di njegove kuriozitet.

Kapitan Scotta smrtno potovanje na južni tečaj.

Kino „Ideal“

Porote

Maribor, 16. junija.

Zloraba uradne oblasti

Danes se je moral pred porotnim sodi-ščem zagovarjati Karel Kebrič, uradnik fi-nančne kontrole v Rušah, zaradi zlorabe uradne oblasti. Koncem 1. 1922. je namreč Karel Kebrič kupil od gostilničarja Alojzi-ja Muleja v Rušah prešiča, vrednega pri-bližno 2000 Din. Nekaj časa zatem je prišel Kebrič k Muleju in mu pričel tožiti o de-narnih težkočah in o bolezni v družini. De-jal je, da kupnine za prešiča ne more pla-čati, ter se je ponudil, da bo Muleju pri-zaračunavanju trošarine na vino sproti ne-koliko popuščal oziroma manj zaraču-nal, dokler ne bo kupnina poravnana. Mulej je dalje časa odklanjal to ponudbo, češ, da ga

LJUBLJANSKI DVOR k i n o

Telefon 730.

Predstave: ob delavnikih ob 4., 6., 8., 11. in 9. — Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6., 8. in 9. uri.

Konrad Veldt Emil Janings v elitnem filmu

„Strupeni poljub“ Izven sporeda Pathe Journal 13.

ne briga, kaj dela Kebrič, ki naj opravlja svoje posel, kakor je prav. Ker pa je bila Mulejeva družina res bolna, se ni mogel od ločiti k odločilnemu koraku, eventualni ovadbi. Ob nekem posetu mu je nato Mu-lej izjavil, da je kupnina poravnana, ker si je sproti zapisoval vse popuste pri trošari-ni. Izročil je tudi Kebriču pismen račun kot dokaz resničnosti svoje navedbe. Zadeva pa je prišla na dan, ko je oddelk finančne kontrole v Mariboru pričel poizvedovati ra-di nekega vina, ki ga je gostilničar Mulej dobil nezatršarinjenega od kneza Bulkov-skega. Preiskava je dognala, da to vino v resnici ni bilo zatršarinjeno. Ugotovilo se je končno, da Kebrič ni zaračunal troša-rine Muleju za 700 l vina, in ker znaša troša-rina za liter vina 35 par, bi znašala škoda nad 2000 Din. Obdolženec je svojo krivdo priznal in je izpovedal, da je vse odpise zabeležil na račun, ki ga je izročil Muleju. Zagovarja se, da ga je do kaznjivega de-ja nja dovelo uboštvo in bolezen v družini, ki je tuberkulozna.

Porotno sodišče je Kebriča oprostilo.

Poneverjenje uradnega denarja

Zasebni uradnik Ivan Eferl, rojen 1. 1894. v Kresnici pri Mariboru in pristojen v St. Ilj v Slov. goricah, je bil svoječasi služ-ben pri mariborskem mestnem magistratu kot poduradnik ter je bil 1. 1923. dodeljen mestnemu šolskemu svetu z nalogo, da raz-pečava šolske knjige, ki jih je mestna obči-na založila. Prejel je 18.000 knjig v vred-nosti 286.555 Din. Od 1. junija 1924. je pro-dal večjo množino knjig ter prejeti denar oddajal od časa do časa mestni blagajni. Spomladi 1. 1924. pa se je pričelo govoriti, da si prilagaja denar, ki ga je sprejemal za prodane knjige. Pri reviziji, ki jo je odredil mestni župan, so ugotovili, da je na podlagi svojih lastnih vknjižb razposlal 8854 šolskih knjig, da je ves denar za te knjige prejel in porabil zase 9607 Din 65 par. Razen tega se je ugotovilo, da manjka v zalogi še 1209 izvodov, glede katerih je obtoženec priznal, da si je izkupiček za 100 knjig pridržal za-se. Ako se računa povprečno knjiga po 20 Din, znaša poneverjeni znesek za te knjige 2000 Din, tako da je obtoženec po lastnem priznanju poneveril na škodo mariborske občine 11.607 Din, medtem ko znaša celot-na škoda mariborske mestne občine 22.030 Din 73 par. Da bi pokrili škodo, je Eferl s posredovanjem svojega brata in sestre na lažnjiv način pregovoril 74letnega posestni-ka Jerneja Ferka in 58letno posestnico Iva-no Černe v St. Ilju, da sta mu podpisala menico za 20.000 Din. Nalagal ju je nam-reč, da mu podpisata samo sprječevalo, da je pošten in priden človek. To menico je založil pri mariborski mestni občini za kri-žo je povzročene škode, in samo zato, ker je občina izjavila, da ne namerava iztožiti to menice, ne bosta J. Ferk in Černetova tu-pela škode. Eferl je priznal, da si je pridržal vsoto 9607 Din 65 par in izkupiček za 100 prodanih knjig. Izgovarja se, da je živel v slabih denarnih razmerah, da je imel bolno ženo in da je moral podpirati svoje starše. Izgovor, da je podpisal svoje starše, se je izkazal kot neresničen, če pa je bila njegova žena bolna, se ni dalo do-gnati.

Porotniki so soglasno potrdili krivdo in izrekli z 8 glasovi, da je ravnal v nepro-magljivi sili, radi česar je bil Eferl opro-ščen.

Z aeroplanom preko cele Evrope

v elitni Kino Matice

???

Slovenski biografski leksikon

izide v 6 zvezkih do konca 1926. Naročniki celega leksikona plačajo ali 500 Din takoj ali Din 90 za posamezni zvezek. Naročila sre-žema in oddaja že prvi zvezek založnica »Za-družna gospodarska banka v Ljub-ljani in njene podružnice.

Damam

so zopet na izbiro izgotovljene naj-noviješe promenadne toilette.

Modni atelje M. Šarc. Ljubljana Kongresni trg 4-I.

ELITNI KINO

Matice

Telefon 124.

Predstave ob:

4., 7. in 9. uri.

Umetniški orkester pri

vseh predstavah.

Kadar London spi — Na dnu morja — Boj z leopardom — Sahara — Slavnostno kronanje v Numidiji — Ljubzen čez vse

To so glavni momenti drugega dela senzacionalnega filma

Skrivnostno bodalo

v glavni vlogi predrzno-smeli

Eddie Polo

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji:

Ljubljanska opera

Sreda, 17.: »Bagdaski brivci«. C. Cetrtak, 18.: »Hoffmannove pripovedke«. Poslovilni večer Hugona Zatheya. Izv. Petek, 19.: »Glumaci«, »Cavalleria rusticana«. Gostovanje Marija Šimenca. Pred-stava na čast udeležencev veterinarskega kongresa. Izv. Sobota, 20.: »Bagdaski brivci«. E. Nedelja, 21.: Zaprtlo. Ponedeljek, 22.: »Hoffmannove pripovedke«. F.

Zagrebska opera je vpriporila dne 13. junija pred razprodano hišo Gounodovega »Fausta«. V naslovni vlogi je nastopil ru-ski tenorist Skupjevski, Melista pa je kre-iral Zalewski, Margaretto je pela gospa Gjungec.

Iz zagrebskega gledališča. V operi go-stujejo ruski umetniki ga. Ivonyjeva ter stjujejo ruski umetniki: ga. Ivonyjeva ter gg. Skupjevski in Zalewski. V torek dne 16. je bila na sporedu Musorgskega opera »Boris Godunov« z Zalewskim in naslovni vlogi ter s Skupjevskim kot Samozvancem.

Gospod Betetto je pel starega Pimena. V petek dne 19. junija se poje Borodinov »Knez Igor« z go. Ivonyjevo v vlogi Jaroslave in Skupjevskim v vlogi Vladimira. — Dimitrijevičev »Pirovanje«, ki se daje v drami, je drama dobe po svetovni vojni. Odigrava se v beograjskem miljeu, kjer se povojna generacija udaja besnemu kar-nevalu materijalizma. Mrtveci so pozab-ljeni, Olga Maričeva, lepota, ki je služila kot bolničarka za časa vojne in se je s svojim lazaretom prerila skozi Albanijo, se je vrnila domov. Ž njo je prišel slikar Cvi-jetič, s katerim imata za seboj burno pre-toklost. Slikarjev talent je postal Olgi Ide-al, za katerega ona žrtvuje vse. Med tem začuti Cvijetič, da propada od sladostrast-ja. Loti se ga globok stud nad vsem, kar mora doživljati. Misli celo na samomor, na blaznost in končno zbeži Olgi. Ta pa, iz-gubivša poslednjo iluzijo svojega življenja, se vrže v bučni vrvež življenja v barji, kjer segajo vsi možki po njenem lepem te-lesu, polnem dražesti in čarov. Ko je že na robu propada, se sreča s svojim možem. Spoznanje greha jo v jasnem trenutku ob-svetli in reši pogina. »Pirovanje« ima mo-zgo značajev iz povojnega beograjskega mi-

ljeja ter je v nekem oziru manifestacija mentaliteta, ki je dandanes karakterističen za celo našo domovino.

Cankarjeva »Lepa Vida« v Zagrebu. V soboto 20. t. m. pride na oder zagrebskega gledališča Cankarjeva »Lepa Vida«, katero bodo igrali gojenci zagrebske dramske šole v režiji g. Hinka Nučiča.

Iz zagrebske opere in drame. Zagreb-ska opera ima sedaj na sporedu »Carjevo nevesto«, »Kneza Igorja« in Wagnerjevo »Walkiro« z go. Ivonyjevo in naslovni vlo-gi. — Drama uprizarja Molièrovega »Na-mišljenega bolnika« ter Averkankovo »Igro s smrtjo«.

Gledališke počitnice v Zagrebu se pri-čno letos dne 6. julija in bodo trajale do konca meseca avgusta. Nova gledališka se-zona se otvori dne 1. septembra.

Gostovanje ruskih umetnikov v Osije-ku. Ruska umetnika g. Stepan Belina-Skup-jevski in ga. Jelena Ivony gostujeta v Osijeku od 24. do 26. t. m. v operah »To-sca« in »Aida«.

Kriza osiješkega gledališča. Uprava Narodnega gledališča v Osijeku je predlo-žila osiješki mestni občini proračun, na podlagi katerega si je mogoče napraviti stvarno sliko o denarnem položaju zavoda, ki apelira na mesečnih 50.000 dinarjev pri-spevka s strani osiješke mestne občine, da se vzdrži inštitucija na dosedanj višini.

Kakšno stališče bo zavzela uprava Osijeka napram temu, še ni znano. Država je letos subvencijo za osiješko gledališče znatno skrbila.

Jubilje člana novosadskega gledališča. Dne 14. t. m. je slavil član novosadskega gledališča g. Laza Lazarević 25letnico svojega gledališkega delovanja. Jubilar je ob tej priliki nastopil v posebnem komadu in je bil predmet živahnih ovacij novosa-dskega občinstva.

Palestrinova »Missa Papae Marcelli« v Beogradu. V nedeljo dne 14. t. m. je izva-jalo »Beogradsko pevačko društvo« pod vodstvom kapelnika Lovra Matačiča v pro-storih Narodnega gledališča Palestrinovo »Missa Papae Marcelli«.

Beethovenova »Missa solemnis« z zbor-om pevskega društva »Lisinski« ter z or-kestrom Zagrebske filharmonije in sodelo-vanjem solistov: Rijavca, Lesića, Ožegovi-čeve in Gjungec se bo izvajala v zagreb-ski stolnici dne 22. junija.

Skladatelj Strauss na Dunaju. Znani nemški skladatelj Rikard Strauss je dospel pred par dnevi na Dunaj, kakor poročajo avstrijski listi, v zadevah privatnega zna-čaja.

Reinhardt odide v Berlin? Če smemo verjeti pisanju nemških listov, se je odločil režiser Maks Reinhardt, da se vrne v Ber-lin, kjer bo od 1. septembra dalje zopet

osebno vodil svoja gledališča. Berlinski tisk pozdravlja to odločitev že sedaj z naj-večjim veseljem.

Spomin na B. Putjato. Izšla je zadnja številka »Gledališkega lista«, ki prinaša sliko B. Putjate v vlogi Napoleona, in sliki opernih pevcev Zatheya in Cvejiča. Na to številko »Gledališkega lista« opozarjamo posestnike gledališča.

Gledališče na pariški razstavi. Gledali-šče bratov Perret na pariški razstavi obeta postati svetovna redkost v pravem pome-nu besede. »Association française d' expan-sion et d' echange artistique« je prevzela nalogo izbrati primerna dela iz svetovne literature, ki pridejo v poštev za uprizori-ture na razstavi. Nastopala bodo v prvi vr-sti štiri francoska gledališča: Grand Ope-ra, Comedie Française, Odeon in Opera Comique s svojim najboljšim repertoarjem. Na sporedu bodo: Racine, Corneille, Mo-lière, Musset in Scribe v popolnoma novi zasedbi in režiji. Italija bo zastopana s Pi-randelovim gledališčem iz Rima, dalje z gledališčem bratov Blondo v Siciliji; Rusija bo gostovala s Tajrovim Komornim gleda-liščem, z moskovskim baletom in z gleda-liščem Stanislavskega (Hudožestvenim Te-atom); Anglija bo zastopana z londonskim odrom, birminghamskim in dublinskim sa-mostanskim gledališčem; Španija z družbo Jaumeja Borrassa iz Barcelone ter z gloda-

Domače vesti

* **Kraljevski par v Bitolju.** Kakor se iz Bitolja poroča, je kraljevska dvojica v nedeljo opoldne prispela v Tetovo, kjer ji je prebivalstvo privedlo navdušen sprejem. Belo oblečene deklice so kraljev avtomobil obkrožile s cvetjem. Popoldne je kraljeva dvojica nadaljevala pot v Bitolj, kamor je dospela ob štirih popoldne ter bila od prebivalstva z velikim navdušenjem pozdravljena. V ponedeljek je kralj sprejel razne deputacije, pri čemer se je zanimal za razmere v bitoljski oblasti, za življenje in potrebe tamkajšnjega prebivalstva. Obetal je, da se prične, čim bo dograjena proga Štip-Kočane, gradnje normalne železnice Bitolj - Prilep - Južni Brod - Kičevo - Gostivar - Tetovo - Skopje. Opoldne sta kralj in kraljica v spremstvu suite, velikega župana Borisavljevića in komandanta divizijske oblasti generala Popovića odpotovala v Kajmakčalan.

* **Direkcija državnih železnic v Novem Sadu.** Ker se direkcija državnih železnic iz Subotice premesti v Novi Sad, se v Novem Sadu že letos prične z gradnjo poslopja za direkcije urade. Prometno ministrstvo je v to svrhu dovolilo kredit v znesku 10 milijonov dinarjev.

* **Promocija.** Na univerzi v St. Louisu v Zedinjenih državah Severne Amerike je bil dne 4. t. m. promoviran za doktorja vsega zdravilstva g. Anton Perko, rojen v Clevelandu kot sin našega rojaka Dominika Perka, rodem iz Velikega Globokca v Dolenjskem. Mladi doktor se kot prvi slovenski zdravnik stalno naseli v Newbourgu.

* **Himen.** Na Homcu pri Slovenjgradcu se je predvčerajšnjim primarij slovenjgraške bolnice dr. Vinko Železnikar poročil z gdnjo. Pavlo Rogina iz Podgorja.

* **Smrtina kosa.** V Stobu pri Domžalah je v soboto nenadoma umrla posestnica in trgovka ga. Marija Brojan, roj. Ahčin. — V ljubljanski bolnici je v nedeljo umrla ga. M. Sakoš, vdova železnikarja z Zidnega mosta, v Sevnici pa ga. Jospina Senica, trgovka iz Loke pri Zidanem mostu, stara še le 35 let. — Sinoči je umrla v Gradcu gospa Danica Martinovič, soproga lekarnarja g. Arzena Martinoviča iz Peči in hči jugoslovenskega generalnega konzula Vladimirja Budisavljevića. Pokopnica je bila stara 30 let ter je bila zaradi svojega priljubljenega značaja tudi v stajarskih krogih zelo priljubljena. V Gradcu je prišla, da se odzdravi zavratne bolezni, ki je povzročila njeno smrt. Blag jim spomin, preostali nam še sožalje!

* **Spomenik zahvale Franciji.** Odbor za postavitev spomenika zahvale Franciji je dostavil zbral 750.000 Din. Kralj je daroval 20.000 Din, šolski dan je po poročilu prosvetnega ministra prinesel 480.000 Din, iz Sarajeva pa je došlo kot dohodek proslave francoskega dne 110.000 Din. Odbor še vedno zbira prispevke.

* **Uvedba telefonskega in brzjavnega prometa med Jugoslavijo in Švico.** Te dni pride v Beograd šef brzjavne in telefonskega prometa v Švici z zastopnikom Marconijeve družbe iz Londona, da organizira telefonski in brzjavni promet med Jugoslavijo in Švico.

* **Neposredna železniška zveza s Poljsko.** V prometnem ministrstvu se vrše na podlagi dogovora s poljsko železniško upravo priprave za otvoritev direktne železniške ga prometa med našo državo in poljsko republiko.

* **Svečanost »Jadranske straže« v Novem Sadu.** Novosadska sekcija »Jadranske straže« je prošlo nedeljo priredila veliko svečanost na donavski obali. Na svečanost je prispel luksuzni parobrod iz Beograda s komandantom mornarice admiralom Pričo, kraljevim adjutantom grofom Kulmerjem, polkovnikom garde Nikolićem in nad 300 uglednimi Beogražani. V Novi Sad je prispela tudi godba kraljeve garde in akademsko pevsko društvo »Obiličje«. Slavnost je izborna uspela ter dosegla tudi lep gromotni uspeh.

Profesor dr. Al. Zalokar

(Tavčarjeva ulica 1)

zopet redno ordinira.

liščem Eslava, Avstrija pošlje v Pariz Burghtheater in Državno opero. Zastopana bo na tudi Švici in sicer z waadlenskim gledališčem ter z ritmično šolo Jacquesa Delacrozeja. Jugoslavija je svojo udeležbo očividno odpovedala.

* **Avtoportret Michelangela Buonarrotija** je odkril na stropu sikstinske kapele v Rimu italijanski univerzitetni profesor Francesco la Cava.

* **Tajrovno gledališče iz Moskve na Dunaju.** Končno se odpirajo tudi na Dunaju vrata slovanski umetnosti. Dne 16. junija se prične v Raimundovem gledališču gostovanje Tajrovega komornega ansambla. Otvoritvena predstava bo »Girofalo-Girofalo« od Lecoga. Orkester za to predstavo je dal na razpolago Carlovo gledališče.

* **Ljubljanski »Gledališki list«.** Izšla je 15. številka »Gledališkega lista«, ki prinaša poleg običajne vsebine lep članek »Češica: Lipata o umrlem Borisu Vidmarju« viju Putjati, dalje članek o poslavljajočih se pevcih Nikoli Cvečlju in Hugonu Zathayu. A Debeljak priloži spominski spis o največjem portugalskem pesniku Camoensu in članek z naslovom »Iz Katolnice«. Citateli se seznanja tudi z gledališkimi razmerami na Nemskem. Zanimiv in zabaven pa je gledališki slovar, ki pojasnjuje najrazličnejše besede, ki so v zvezi z gledališčen. Stevilko, ki stane 5 dinarjev, krasijo tri slike Putjate v vlogi Napoleona, Nikole Cvečljaka in Hugona Zathaya.

Žene in dekleta!

Danes vse na manifestacijski shod

za popolno enakopravnost žen v dednem pravu.

Shod se vrši nocoj ob 8. v unionski dvorani. Pridite vse!

Združeno ženstvo.

Servijete, krožnike

lastni izdelki 3270a

priporoča po najnižjih cenah tvrdka

Iv. Bonač,

Selenburgova ulica.

Amerikancev, ki se je vršilo potom omejene tvrdke. Da bi se oni, ki nas pridejo obiskat iz Amerike, ne mogli takoj po prihodu v domovino pritoževati zoper počasnost na carinskem uradu, je želeli, da carinski uradi izvrše hitreje pregled potne priloge naših ameriških rojakov.

* **Odlični gost iz Amerike.** Profesor newyorške univerze dr. Paja Radosavljević je na potu v Jugoslavijo, kjer bo preživel letošnje poletje, obiskal nekatera zbirališča mesta ter priredil več popularnih in poučnih predavanj o moderni Ameriki. Meseca oktobra se profesor Radosavljević vrne v Newyork.

* **Strela ubila mladenko.** Kakor nam javljajo z Vrhnice, je prošlo nedeljo popoldne v okolici Drenovega griča divjala huda nevihta. Že popoldne so se na severovzhodu zbirali temni oblaki. Ljudstvo je v strahu pričakovalo, kaj bo. Okolo pol dveh popoldne se je vili močna ploha z bliskanjem in grmenjem; vsula se je tudi toča, ki je napravila mnogo škode. Med groznim neurejem je udarila strela v hišo posestnika in kovača Popita na Lesnem brdu ter ubila njegovo 23letno hčerko Pepco, ki se je tačas nahajala v kuhinji ter do nezvesti omamila tudi njeneža v veži se nahajajočega očeta. Ljudstvo je naravnost upano, ker mu je toča uničila skoraj ves letošnji pridelek.

* **Pomorski muzej v Splitu.** Ob priliki velikih svečanosti, ki se prirede povodom otvoritve liške železnice in odkritja spomenika dalmatinskemu pesniku Maruliću, se odpre v Splitu tudi novi pomorski muzej, ki je ustanovljen po inicijativi »Jadranske straže«.

* **Paviljon za stalno higijensko razstavo v Skopju.** V kratkem bodo začeli v Skopju graditi paviljon za stalno higijensko razstavo in sicer na prostorih zavoda za tropične bolezni.

* **Automobilna zveza Kočevje - Delnice.** Dne 6. junija je začel voziti poštni avtomobil med Kočevjem in Delnicami. Ker pa ravno popravljajo cesto med Brodom in Delnicami, vozi začasno samo do Broda. Na Kupi. Iz Broda odhaja ob 6. jutraj in pride v Kočevje ob 9. Odhod iz Kočevja ob 12. prihod v Brod ob 3. popoldne. Avtomobil je za ondote kraje velikega pomena. Ko bo pa vozil do Delnic, bo imel mnogo prometa. Tudi ljubljanci, ki bodo potovali v Sušak, bodo imeli lepo priložnost ogledati si divno Kolpoko dolino — Hrvaško Švico. Cela vožnja iz Ljubljane do Sušaka bo stala le 88 dinarjev, dočim stane čez Karlovec 121 dinarjev. V Delnicah bo imel zvezo z vlakom proti Sušaku, to je z onim, ki odhaja iz Ljubljane ob 6. jutraj in dospe v Sušak ob 7. zvečer. Ko bo začel voziti do Delnic, bomo občinstvo obvestili.

* **Zavedna mladina.** Učenke dekliške meščanske šole na Jesenicah so pridile dne 7. t. m. v prid Rdečemu križu cvetlični dan. Nabrale so 777 Din 50 p.

* **Na Cerkljsko jezero!** Gasilno društvo Dolenje Jezero pri Cerklji priredi v nedeljo dne 21. junija v nalašč zato zgrajenih ladjah zabavno vožnjo po Cerkljskem jezeru. Tudi vožnja v posamični čolnih bo posetnikom na razpolago. Odhod iz Vodno ob 14. Pristane na otoku Gorčice. Ob 17. uri povratek v Dolenje Jezero, kjer se razvije prosta zabava na veseličnem prostoru. Med vožnjo po jezeru in na prosti zabavi svira dobroznana Domžalska godba. Kdor se za nedeljo še ni odločil, kam jo obrne, naj ne zamudi prilike in naj pride na Cerkljsko jezero. Ne bo mu žal! Tudi zveza vlakov je prav pripravna. Iz Ljubljane ob 6.02 in 8.40, v Ljubljano iz Rakeka pa ob 21.30. Posetnikom — izletnikom se nudi prilika lepega užitka v prosti naravi na svetovnoznane »Cerkljskem Čudu«. Zato v nedeljo hajd na Jezero! 1281

* **Razglas.** Licitacija zgradbe betonskega mostu v Trzinu se ne vrši dne 21. t. m., kakor je bilo javljeno, izvršila pa se bo licitacija v kratkem in se bo dan pravočasno objavila. — Cestni okrajni odbor Trzin, dne 16. junija 1925. 1277

* **Znolenje nog in neprijeten vonj odstrani »Sanofrom«.** Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga: Chemotechna Ljubljana, Mestni trg 10, in Salus d.d.; v Mariboru pa lekarna pri Sv. Arhu. 1254

* **Kdor hoče imeti zdrave prašiče,** naj jim daje varstveno vsak teden po eno kavino žličko preizkušene Sadržkarjevega zdravilnega praška zoper obolenje prašičev! Kako rabiti v slučaju bolezni, je v živnozdravniškem navodilu na vsaki vrečici. Izdeluje in razpošilja lekarnar Hočvar, Vrhnika. Če se pošlje denar v pisnu naprej 12 Din, sicer po povzetju 7 Din več. 1277

* **Živ zgor.** Te dni je prišel kmet Mihaeljo Simatović v goste k svojemu prijatelju Stojanoviću v Miklečev v Slavoniji. Tekom dneva pa popila precej vina. Zvečer pa sta legla spat v skedenj. Ob 1. uri ponoči je izbruhnil v skedenju požar, ki se je razširil tudi na sosednjo hišo. Stojanović se je rešil s težkimi opeklinami, med tem ko je Simatović umrl najgroznejše smrti. Zgoraj je takorekč pri živem telesu. 1282

* **Roparji na Skadrskem jezeru.** Dne 14. junija je plul na Skadrskem jezeru iz Skadra v Plavnico parnik, ki je imel na krovu veliko tihotapskega blaga. Naenkrat se mu je približal čoln, v katerem so potniki spoznali jugoslovenske finančne stražnike. Parnik se je na njihovo povelje moral ustaviti, nakar so finančni stražniki prišli na krov ter zaplenili velike množice tobaka in svile, namenjene za vtihotapljenje iz Albanije v Jugoslavijo. Pri odhodu je poveljnik finančne straže opozoril kapitana, da bo ostalo že zvedel v Plavnici. Finančni stražniki so seveda odpeljali zaplenjeno blago s seboj, ko pa je prišel kapitan v Plavnico, kjer se je v velikem strahu javil pri finančni straži, je zvedel, da so bili finančni stražniki, ki so mu zaplenili blago, preoblečeni roparji. Uvedena preiskava je krivce kmalu izsledila. Kapetan pa je bil vseeno oškodovan, ker je carinska oblast zaplenila vse tihotapsko blago. 1284

Iz Ljubljane

u— **Jubilej dela.** Danes, v sredo, poteče trideset let delovanja g. Luke Drmoča, zaposlenega kot kurjač pri Stavbnih družbi v Ljubljani. V današnjih razmerah res redek primer. Jubilantu čestitamo!

u— **Upokojeni tobačne tovarne v Ljubljani** se že par let sem bore za svoje življenje in obstoj. Prošilo na vse mogoče strani za pomoč, vlagalo spomence na upravo monopolov, na ministrstva, na parlamentarne poslanske klube, toda do danes še ni pomoči. Beda je priklopela do vrhunca. Mnogo jih berači od hiše do hiše, drugi se kakor sence vlečejo po cesti in hiraajo, a kljub vsemu je uprava monopolov gluha in slepa. Zadnja obširna spomenica je bila poslana na vse merodajne instance in tudi poslancem dne 26. aprila 1925. Nato še posebej brzojavka g. dr. Savniku v Beograd in pismo, v katerem ga milo prošilo, naj kaj stori za njih. Toda pomoči ni. Sedaj še enkrat apelirajo javno na vsa merodajna mesta in vse, ki imajo kolikšak vpliva pri upravi monopolov in vladi, da skušajo po svojih močeh pomagati do rešitve, predno se začne dogajati najhujše. Pomagajte, mi propadamo in umiramo! — Tobakni upokojeni in upokojenke.

u— **Riziko velikih koncertov.** Glasbena Matica nas je naprosila, da dodamo v zadnji obračun zadnjega Matičnega koncerta sledeče poljsko: Račun muzike Dravske divizijske oblasti, ki je znašal 9650 Din je bil izstavljen za sodelovanje pri dveh koncertih in pa pri 7 skušanjih, katere je vodil zborovodja g. Srečko Kumar. Pripomniti pa moramo, da je predskupšnje v vojašnici vodil kapelnik dr. Josip Cerin in sicer popolnoma brezplačno, za kar mu je Matica iskreno hvaležna. Toliko prosimo v poljsko glede računov vojaške godbe.

u— **Ljubljanske senzacije.** Kar dve na enkrat ima naša publika: hipnotizerja Ben Alja v dramskem gledališču in cirkus Kludsky v Tiivolji. Obema je šel sloves že naprej in zanimanje za oba je mnogo večje, kakor bi ga mogla vzbuditi sama reklama, čeprav ta seveda ni majhna. Plakatski kioski in deske, ki so bili že par tednov sem, ker ni več kričeljskih filmskih reklam, še silno mrtvi in dolgočasni, so oživel in postali zopet pestri. Cirkus se še le etablira; cele vlake vozi z lastnimi parnimi in motornimi lokomotivami s kolodvoru v Tiivolji, kjer je tekom popoldneva zrasla iz tal cela naselbina. In mladi in stari občudujejo orjaškega slona, ki tako pridno pomaga pri delu. — Da je imel Ben Alj polno gledališče, je pač umljivo, saj je imel tudi njegov predhodnik Svengali vse predstave razpredane. Sinoči predvajal eksperiment, večinoma s hipnozjo, so bili prav zanimivi in so izzvali pri hvaležni publiki burne salve priznanja in seveda tudi smeja na račun neprostovoljne komike hipnotiziranih medijev.

u— **Več snage!** Prejeli smo: Ob začetku Skrabčeve ulice se že dalje časa odklaja vsakovrstna ropotija, kakor razni odpadki, smeti, staro železo, žica itd., tako da ni čuda, ako se pri belem dnevu izprehajajo na tem smetišču cele črede podgan in druge golazni. Najhujše pri tem pa je, da se sedaj v teh vročih dneh širi s te nesnage neznošen smrad! Mestna občina naj preprove odkladi vse vsakovrstne nesnage tamkaj, kajti nikakor ne sme postati iz najpogostejšega mesta druga »zelena jama«. Prostor naj radi zdravstvenih in estetičnih oziror očistijo.

u— **Opozorilo.** Gremil trgovcev v Ljubljani pozivlja vse one žlane, katerim so hišni posetniki preobčutno povisali najemnino na poslovne prostore, da se zglašje v gremilni pisarni. — Načelstvo. 1280

u— **Tombola Sokola II.** Sokol Ljubljana II. razglašja: Priprave za veliko tombolo, ki bo eno prihodnjih nedelj so v polnem teku. Pričela se bo ob 16. uri in bo v senci. Za sedeže bo poskrbljeno. Hočemo zadovoljiti igralce in si pridobivati simpatije Dobitkov bo zelo veliko, lepih in dragocenih. Segajte pridno takoj po tablički. Cena 2 Din je naravnost bagatelna.

u— **Československa Obec v Ljubljani.** V soboto dne 20. t. m. o osmih hodih prijateljski večer s programem na razločeno s milim našim členom, pani učitelkou Horakovo. Dokaže hojnou učasti ve Zvezde. Že vime, koho zadržimo. 1284

u— **Na ženskem shodu** dne 17. junija ob 8. uri zvečer v »Unioni« referira o dednem pravu iz prilaznosti strokovnjak vseučiliščni profesor g. dr. Stanko Lapajne. Pristop ima vsakdo.

u— **Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo** v Ljubljani obvešča svoje članstvo, da se izlet v Trzin v zvezi z ogledom tamonjnih tovarn ki je bil namenav za nedeljo dne 21. junija ne vrši, ker so nastale nepredvidene ovire. O prihodnjem izletu sledi obvestilo pravočasno. Odbor. 1282

u— **Ukradeni kanarčka.** Neznani ljubitelji ptičev se je pripiljal v pondeljek popoldne do odprtega okna stanovanja posetnice Katarine Arko v Kristinovi ulici 5 in ji odnesel iz ptičnice dva kanarčka, vredna 300 Din. Svarimo pred nakupom.

u— **Policijske prilive.** Od pondeljka torej so bili prilivljeni policijski sledeči slučajji: 1 tatvina, 2 suma tatvine, 1 poškodba mestnih nasadov, 1 prestopek kaljenja nočnega miru, 1 prestopek pijanosti, 6 prestop-

Novi svileni jumperji

svilene nogavice po Din 34—

Modna trgovina za dame in gospode

F. & M. Rozman, Zidovska ulica 4.

kov cestnega policijskega reda, 1 prestopek prekoračenja policijske ure, 3 prestopki zglašenih predpisov in 1 prestopek obrtnega reda. Aretaciji sta se izvršili 2 in sicer: 1 radi tatvine in 1 radi vlačuganja.

u— **Okraden v bolnici.** V noči na 14. junija se je spizil nepoznan tat čez ograjo na vrt splošne bolnice in od tam do poslopja V. bolniškega oddelka. Tat je opazil, da so pritična okna odprta ter je posegel z roko do telovnika bolnika Mihaela Vegla, iz katerega je izmaknil listnico z 75 Din gotovine in pismeno potrdilo za 2800 Din, depozitiranih v pisarni. Tat je neopaženo izgini.

Iz Maribora

a— **Nove najemnine.** Iz krogov stanovanjskih najemnikov nam pišejo: Razmerje med hišnimi gospodari in najemniki še vedno ni urejeno, ker je društvo mariborskih hišnih lastnikov menda na mgljav iz Ljubljane odklonilo vsaka nadaljna pogajanja in si stola še vedno dve popolnoma nasprotni stališči glede izračunavanja nove najemnine na sproti: najemniki stojijo na strogem stališču novega stanovanjskega zakona, hišni gospodari pa večinoma zahtevajo zraven najemnine še povračilo »postranskih pristojbin« v različni višini in izračunaje občinskih doklad na podlagi nove zvišane najemnine, kar seveda ni v skladu z zakonom. Ker nekateri gospodari nočejo sprejeti najemnine, najemniki dosedanje najemnine poлагajo pri sodišču, da izvršijo svojo obveznost in da se jim ne bo treba bati odpovedi radi neplačane najemnine skozi dva meseca. V »Marburger Zeitung« se je izrazila želja, naj izda novo stanovanjsko sodišče nekaka za obe stranki obvezna navodila, kako se pravilno izračuna najemнина. Taki želji ni mogoče ustreči, ker kaj takega zakon ne predvideva. Kakor smo se informirali, bo mariborsko stanovanjsko sodišče v prvem slučaju tožbe za določitev najemnine zavzelo načelno stališče in bo dotična razsodba tudi objavljena. Dosedaj pa pri stanovanjskem sodišču ne teče še nobena tožba radi določitve najemnine, dočim je vlozno že precejšnje število odpovedi stanovanj.

a— **Nevarnost škrlatinke v Mariboru.** Ta teden se je pojavila celo v mariborski bolnici škrlatinka. In sicer so obolele tri osebe na kirurškem oddelku. Zato je ta oddelk do 25. junija kontumiciran. Za ta čas se ukinejo na kirurškem oddelku vsi sprejemi in odpusti bolnikov. Za nujne, popolnoma neodložljive kirurške slučaje je določena baraka na vrtu. Obiski bolnikov na kirurškem in spermatoškem oddelku so za ta čas ukinjeni. Tudi v mestu so zadnji teden ugotovili nov slučaj škrlatinke in so morali zapreti četrti razred deške osnovne šole. Razen tega je še 15 starih slučajev škrlatinke. Na opcih so na novo obolele tri osebe, ena pa na davici.

a— **Glasbena Matica** koncertuje v nedeljo dne 21. junija v Limbusu.

Iz Celja

e— **V zadnjem času** je v mestu in okolici mnogo premičnin menjalo svojega gospodarja. Posebno veselje so imeli prekupčevalci z zlatino in srebrnino. Piščki so že pod ključem, vendar še za točnejše informacije napram javnosti ni vse dozorelo.

e— **Kopališča ob Savinji** so že precej dobro obiskana, vendar pa dotok letoviščarjev še ni občutljiv. Če vreme ne bo delalo zgage, se nam obeta letos zelo dobra sezona.

e— **Ribarsko društvo v Celju.** Radi nepričakovanih zaprek se preloži za soboto dne 20. junija določeni občni zbor na ponedeljek dne 22. junija ob 8. zvečer v gostilniški prostorih hotela »Balkan« z istim dnevnim redom.

e— **Olepevalno društvo v Celju** priredi v nedeljo dne 28. junija cvetlični dan.

e— **Drž. kraljeva zaščitna deca in mladine** v Celju je imela preteklo soboto cvetlični dan, ki je dal 1890 Din. Vidi se, da so slabi časi in da imamo v Celju mnogo preveč zbirki in cvetličnih dni ter drugih podobnih sredstev za »pobljanje novca«, vsled česar trpe tudi tako potrebna društva, kakor je zaščitna deca in mladine.

e— **Na državni realni gimnaziji v Celju** so sprejemni izpiti za prvi razred v petek 26. junija t. l. ob 8. popoldne. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov in prinese s seboj krstni list in šolsko izpričevalo, na katerem bodi pripomba, da je izdano za sprejem v srednjo šolo. — Ravnateljstvo.

Iz Trbovelj

t— **Stavbni odsek** gerentskega sosveta je imel večeraj popoldne svojo sejo, na kateri pa ni prišlo do nobenih zaključkov, ker je bilo vsega skupaj okoli 25 ponudb in jih je treba še proučiti.

t— **Pretep ob belem dnevu.** Večraj ob 1. popoldne sta se spopadli na Tereziji pred svojim stanovanjem Alojzija Vozlova in Marija Zagorčeva, obe rudarji ženi, to pa zato, ker je Zagorčeva udarila otroka od Vozlove. Pretep se je končal tako, da je Zagorčeva Vozlovo lahko telesno poškodovala in ji obenem napravila na obleki okoli 100 Din škode.

t— **Sokolska tombola** je sedaj definitivno določena na 19. juli. Srečko po 4 Din se prodajajo v vseh trgovinah, dobinki pa so na vpogled vsak dan od 4. do 7. popoldne v lokalni rudniški restavraciji.

t— **Aretacija mladega nepridiprava.** Na intervencijo policijskega ravnateljstva v Ljubljani je bil aretiran radi tatvine in goljufije ter odpretega s sodišču v Laško Edvard Kavčec, natakarski vajenec iz Lok št. 271.

t— **Tiskarski škrt.** Na nedeljskem protestnem shodu se je zbralo nekaj čez 1300 ljudi, in ne 300, in je torej v toliko treba popraviti naše večerajšnje poročilo.

Iz življenja in sveta

Zračna zveza Anglija-Indija

Angleška vlada je v načelu dovolila uvedbo potniške zračne proge med Egiptom in Indijo. Doslej so vozila med Egiptom in Irakom posamezna vojaška letala v 14dnevni presledkih, in sicer iz strateških vzrokov in pa da bi se možno vadilo. Sedaj naj bi se ta proga podaljšala do Indije in uvedla redna zračna služba.

Izdelan je že podoben načrt za novo zračno progo, po kateri naj bi vozila letala vsak teden med El Kantaro in Karašem v Indijo. Iz merodajnih krogov se čuje, da namerava angleška vlada uvesti to progo že v jeseni.

Projektirana proga gre iz El Kantara preko Ramleja v Palestini v Aman, potem pa preko pušave v Bagdad in preko Basre v Bušir ob Perzijskem zalivu ter nato vzdolž obale do Karaša. Državni tajnik za letalstvo, sir Samuel Hoare, se je že sam večkrat peljal z letalom po tej poti in pozna vse tamošnje razmere. Dolga pot preko pušave vodi po progi, ki jo je angleško vojaško zrakoplovstvo odprlo že pred štirimi leti. Letala imajo po pušavi jasno zaščitano pot. Z velikimi motornimi plugi so namreč izorali v pesku in peščeni zemlji globoko brazdo, ki jo piloti dobro vidijo in se po njej ravna, tako da ne morejo zaiti. Na primernih krajih se nahajajo velike zaloge bencina in olja ter drugih potrebščin za aeroplane. Seveda je preskrbljeno, da roparji ne morejo odnesti zaloga.

Z ozirom na živahni promet med Anglijo in Indijo smatrajo, da se bo nova letalska proga kmalu udomačila, ker trgovci prihajajo z njo mnogo časa. Potnik iz Anglije sede v El Kantari na letalo, ki ga v dveh in pol do treh dneh ponesi v Indijo; dočim potrebuje za vso to dolgo pot sedaj osem do deset dni. Od uspeha te proge bo odvisno, ali naj se kasneje uvede nepretrgana zračna zveza med Anglijo in Indijo preko Egipta.

Proces radi darwinistične teorije v Ameriki

Dne 10. julija se začne v Ameriki veličanska javna razprava, na kateri se bo obravnavalo eno izmed najbolj perečih vprašanj moderne znanosti, problem darwinistične teorije. Proces ima politično in kulturno ozadje ter bo veličanskega pomena za bodočnost širjenja evolucijonističnih idej onstran oceana.

Povod za proces je dalo vprašanje, je li na javnih šolah in univerzah dovoljeno propagirati teorijo, da izhaja človeški rod od opice. Država Tennessee je namreč izdala prepoved, ki zabranjuje učiteljem in profesorjem na njenih zavodih širiti take nauke. Zakon proti darwinizmu je bil v Ameriki sprejet še pred dvema dobrima mesecema. Čim je stopil v veljavo, pa je prišel univerzitetni docent prof. Scopes v Daytonu ter se je pregrešil zoper zakon. Oblast si so doznale za njegov prestopek ter profesorja dale pod ključ.

Razprava bo izredno zanimiva; ne le radi tega, ker se bo pred sodiščem odločala usoda važnega znanstvenega in kulturnega vprašanja, ampak tudi radi tožnikov in zagovornikov. Scopesa bo namreč zagovarjal sam sl. čikaški advokat Clarence Darrow, znan iz obravnave Loeb - Leopold, obtožnico pa bo zastopal William Jennings Bryan, znani politik in večkratni predsedniški kandidat v Ameriki, ki smatra zadovo darwinizma za veleresno stvar ameriškega napredka. Bryan pravi, da nasprotuje darwinistična teorija svetemu pismu in da se za svojo osebo prav lepo zahvaljuje za takšno znanstveno tezo, ki mu hoče dokazati, da so bili njegovi predniki opičnega rodu in da je on njihov degeneriran potomec.

Kar pa bo najbolj zanimivo na stvari, je to, da se bo vršila razprava v Daytonu, mestecu, ki šteje jedva 2000 prebivalcev. Za razpravo so že sedaj oddana vsa stanovanja do zadnjega prostora, ter bodo morali radovedneži, če bodo hoteli prisostvovati procesu, spati na prostem pod šotori. Za popularizacijo te obravnave pa bodo skr-

beli posebni radio-aparati, ki bodo raznesli vse, kar se bo govorilo v sodni dvorani, širom sveta.

Proces proti Ledererjevi ženi

V Budimpešti se pripravljajo na zaključni del razprave radi umora prekaljevalca Koudelke. Bivši nadporočnik Gustav Lederer je bil od vojaškega sodišča že obsojen na smrt, njegova žena pa je fungirala pri obravnavi doslej samo kot priča, sedaj pa pride še sama na zatožno klop. Sodniki bodo imeli z njeno zadevo kaj neprijetno delo. Treba jim bo takorekoč ugeniti, je li Ledererjeva žena s krivico na umoru ali če je nedolžna.

Kakor znano, je soproga nadporočnika Ledererja pri razpravi proti njemu močno tajila svojo krivdo in zatrjevala, da je edini odgovorni činitelj za umor prekaljevalca Koudelke njen mož. Sebe je ves čas trdnostno izjavljala iz obtežilnih momentov.

Zdi se pa, da Ledererjeva žena končno vendar ni tako nedolžna, kakor zatrjuje sama. Zagovornik obtoženke dr. Levey je namreč vložil na sodni dvor, ki bo imel soditi Ledererjevo ženo, prošnjo, s katero pritiška na oblast, da bi dala preiskati duševno stanje obtoženke predno se prične proces. Ledererjeva je namreč bila pred 12 leti živčno bolna ter se je zdravila na dunajski kliniki profesorja Wagner - Jaurega. Dr. Lövey je istočasno prosil kliniko za zdravniško spričevalo. Strokovnjaki so namreč že pred 12 leti baje ugotovili, da je Ledererjeva duševno nezdravljiva bolna in ne more biti odgovorna za svoja dejanja. Po teh korakih dr. Löveya sodeči, mora biti nakopičeno gradivo proti Ledererjevi ženi precej obremenljivo.

Spor zaradi oboževatelja

Kazensko sodišče v dunajskem okraju Favoritnu se je imelo v soboto baviti z zelo nenavadno tožbo zaradi žaljenja časti, ki jo je naperila 30 letna Ana Gleppelova zoper svojo bivšo prijateljico Alojzijo Unkrautovo.

Obe ženski sta stanovali v isti hiši v Favoritnu. Bili sta elegantni dami, poročeni pa vendar sta še iskali ljubezni. Že več let nista imeli v ljubezenskih stvareh nobene tajnosti med seboj. Med njuna prejšnja znanstva spada tudi prošnja vlomilec Breitwieser. Gleppelova in Unkrautova sta veliki pristašini nogometa in sta obe noreli za napadalcem Wesselim, ki je igral v moštvu «Rapid». Ker pa se jima ni posrečilo zbuditi njegovo pozornost, sta druga drugo očitali vzrok tej nesreči. Potem sta se skušali seznaniti z nekim kooperatorjem iz Favoritna, izredno lepim možem. Pa tudi ta načrt se je izjalovil. Vsakokrat je postala Unkrautova, ko se ji je naklep ponesrečil, prijateljici naravnost sovražna, češ, da je vsega ona kriva. Toda vsakokrat sta se obe ženski zopet pobotali. Končno sta morali reducirati svoje zahteve in punkto ljubezni.

Pred kratkim sta se obe prijateljici seznanili z dvema delavcema, s katerima sta se večkrat shajali. Lepega dne je videla Unkrautova Gleppelovo z njenim oboževateljem. Njena ljubosumnost in jeza sta vzplameli. Na binkoštni ponedeljek je prišla Gleppelova pozno zvečer domov in je morala mimo vrat Unkrautove. Slednja jo je čakala in izlila nanjo lonec juhe, porcijo golaža in vedro umazane vode. Seveda ni pri tem molčala, ampak jo je obkladala z raznimi, ne baš častnimi priimki. Prišlo je do pretepa, tako da so prilekle druge ženske v nočni obleki na pomoč.

Gleppelova seveda vseh teh ljubeznivosti «prijateljice» ni mogla mirno vtakniti v žep in je šla in jo tožila radi

Oblecite Vaše malčke

v moderne in res pripravne lahke sukniče iz prvotnega češkega platna poljubne barve. Perete kolikor hočete, barve ne izgube. Ze od 100 Din dalje. V zalogi razne velikosti.

Drago Schwab - Ljubljana

žaljenja časti. Toda Unkrautova je kaj bojaželna ženska. Komaj je začela Gleppelova razkladati, kako in kaj, že jo je imela za lase in jo začela lasati, da bi jo vsak pocetni paglavec zavaljal za to spretnost. Šele ko je sodnik posegel vmes, jo je izpustila.

Sodnik je skušal obe bivši prijateljici izmiriti. Unkrautova pa je kričala: «Ne trpim, da bi mi Anči odjemala vsakokratnega čestitca!» Tožiteljica: «Gospod sodnik, ako z Luizo je malo bolj prijazno govorite, že pripoveduje okrog, da ste se zaljublili vanjo.» Sodnik: «Vi dve ste vendar poročeni! Kaj pa pravi tožiteljica, ko iščeta novih znanih?» Tožiteljica in toženka: «To ni najinima možema prav nič mar, ker imata tudi svoje prijateljice!»

Sodnik je začel dvomiti o njuni duševni normalnosti. Unkrautova je zatrjevala, da je v njunih glavah vse v redu in da imata le veliko srce. Gleppelova je dodala: «Gospod sodnik, tudi nadvojvoda Oton je zelo mnogo ljubil, pa vendar ni bil bolan na duhu.»

Končno je bilo zaslišanih zelo mnogo prič, nakar je obsodil sodnik Unkrautovo na sedem šillingov globe. Obsojenka je obsodbo sprejela in se zahvalila za izredno milo kazen.

Smrtna nesreča v donavskem kanalu

V nedeljo zvečer se je pripetila v donavskem kanalu na Dunaju težka nesreča s čolnom, ki je zahtevala človeško žrtev. Prodajalec rib Franc Tarzer je popoldne sedel s svojo ženo Kristino in njenim svakom v čoln ter se podal na kratek izlet po reki. Na povratku je vozil tako nerodno, da je prišel v neposredno bližino nekega parnika za prevajanja pasazirjev. Ker je donavski ka-

nal na onem mestu precej ozek, je parnik razburil vodo in povzročil precejšnje valove. Čoln, ki je bil skoraj tik parobroda, se je naglil in napolnil z vodo. Tarzer, ki je bil pri krmilu, ni znal obrniti čolna takoj v nasprotno smer. Vsed tega se je čoln napolnil z vodo in se prevrnil. Tarzer, njegova žena in vsak so se začeli potapljati.

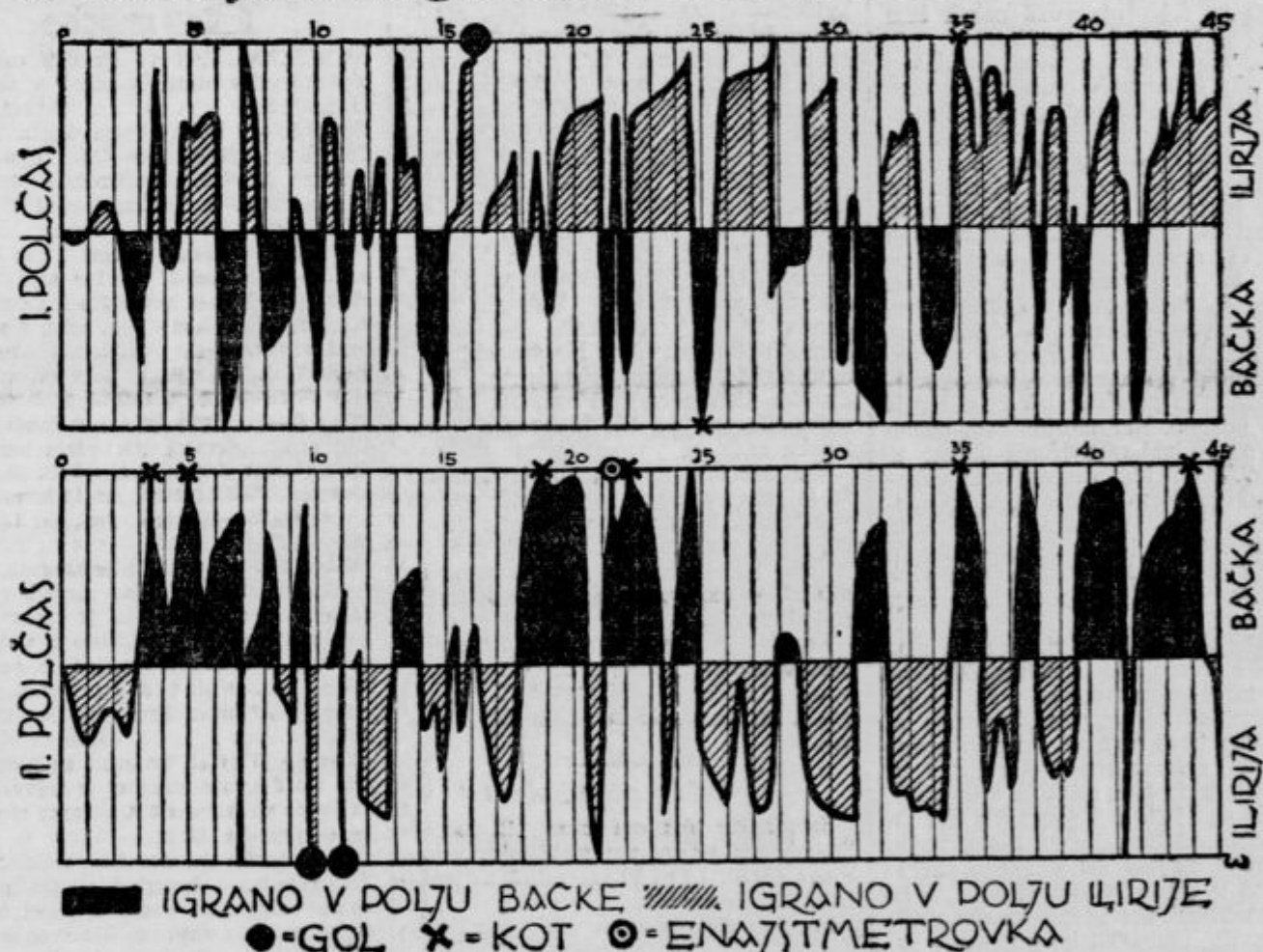
Nastala je splošna zmešnjava in nihče ni vedel kaj mu je treba storiti. Opasnih posledic dogodka se je očividno zavedel samo kapitan parobroda, ki je videl nesrečo, vzel ustaviti ladjo in vreči v reko več rešilnih pasov. Tarzerjeva žena in njen svak sta se na ta način rešila, mož pa je utonil. Šele pozneje, ko je dosegla Tarzerjeva žena s svojim svakom nabrežje, je videla, da ni o njenem možu ne duha ne sluha. Vprašala je po njem, toda nihče ji ni mogel dati zadovoljivega odgovora.

Najbolj čudno je to, da so se ob času nesreče kopali v reki ljudje, ki so prizor dobro videli, ne da bi se kdo potrudil na pomoč ponesrečencem. Vse je vriščalo in se drlo ter letelo skupaj in prodajalo zija. Tarzer pa se je medtem potapljaj. Utopljenec je bil jedva trideset let star ter je živel v zelo srečnem zakonu.

× **Italijanski kralj in fašisti.** Italijanska vlada je podelila kralju Viktorju Emanuelu povelje 25letnice njegovega vladanja na predlog vojnih udeležencev bronasto hrabrostno svetinjo. Kralj pa ni sprejel odlikovanja, češ, da ga ni zaslužil.

× **Naraščanje hudodelcev v Ameriki.** Naraščanje števila zločinov in nasilstev v milijonskih mestih Newyorka in Chicaga je postalo zadnje čase naravnost strašno. Iz vseh krajev države dobiva policija vsak dan na stotine pisem, kjer se ji očitja, da ni kos svoji nalogi. Lani je bilo v Newyorku 333 in v Chicagu 422 umorov. V istem času jih je bilo od treh največjih mest v Evropi v Parizu 59, Londonu 27 in Berlinu 32. Najbolj znani sodniki in kriminalisti iz vseh delov Zedinjenih držav izjavljajo, da ameriški narod ni nič bolj pokvarjen kot pre-

K nedeljski nogometni tekmi Bačka : Ilirija

Nedeljska nogometna tekma v Ljubljani med Bačko in Ilirijo je bila, čeprav žal ne ena najlepših in najzanimivejših, pa gotovo ena najvažnejših letošnje sezone v Sloveniji. Saj je šlo za borbo za nogometno prvenstvo vse države in za dragoceno in častno prehodno darilo kralja Aleksandra. Zato bo naše sportne čitatelje gotovo zanimalo, ako jim nudimo v današnji sklici v shematični obliki glavne obise, kako se je tekma razvijala.

Nogometniki bodo skiro pač lahko razbrali. Številke značijo minute, srednja prema vodoravna črta sredino igrišča, kurva pa prostor, kje je bila žoga v posameznih minutah. Radi omeje-

ga prostora, smo mogli seveda podati le glavne obise, številne, le kratek hip trajajoče situacije smo morali izpustiti, ravno tako tudi označbe prostih strel in outov. Kaj pomenijo drugi znaki, pove legenda. Da ne bo nesporazumljenja, omenimo še to, da v 21. minuti diktirana enajstmetrovka proti Bački ni obsedela, kakor bi se moglo eventualno razbrati s skice.

Da shematični pregled izpopolnimo, dodajamo še nastopno statistiko o tekmi:

Sodnik je žvižgal radi treh golov proti Iliriji, radi sedmih kornierjev proti Bački in enega kornierja proti Iliriji, radi 44 outov Bačke in radi istega šte-

vila outov Ilirije, radi 17 ofsajdov Bačke in 5 ofsajdov Ilirije ter radi 19 foullov Bačke in 7 foullov Ilirije.

Naposled še kratko opazko pro domo. Lepo je in znak sportne dozorelosti, ako občinstvo odobrava lepo igro gostov. In Bačka je v nedeljo gotovo zaslužila pohvalo. Ne vemo pa, ali priča o sportni dozorelosti, ako so člani ljubljanskih klubov ostentativno «drukali» za goste, čeprav so bili s porazom Ilirije tepeni tudi sami, saj ilirjansko moštvo ni zastopalo samo svoj klub, ampak ves ljubljanski nogometni podsavez.

Pismo iz Pariza

Večerni izprehodi. — Seinski odsevi in šumni bulvarji. — Sacré Coeur. — Bajni večer v razstavi.

Pariz, 12. junija.

Pretekli mesece smo hodili zvečer na izprehode po elegantni aveniji Elizejskih poljan ali pa ob nepopisno lepote odsevajoci strugi široke Seine, od starega, učnega Francoskega Instituta do sanjavih silhuet Naše gospé, ki rišejo na večerno pariško nebo visoko, mogočno umetnost davnih stoletij. Tam so rosile od temnega nebosklona v odprta srca najlepše misli, tam so se prelivale v trudne oči strmečih romarjev skrivnostne podobe, ki bleste v človeku ko večne lučke spomina do konca zemeljskih dni.

Pohajali smo tudi po bogatih velikih bulvarjih, od ponosne Opere, ki je z viličasto svetlobo oblita ko pravilni grad, do resne, klasične bazilike sv. Magdalene od mirnih, po opojnih tulpah dehtečih vrtov v Tuilerijah in v Loureu do stasitih vrat Saint - Denis, kjer tako burao utripa nočno življenje. Tudi po ulici sv. Jakoba, ki je ponoči brezdvomno najlepša pariška ulica, so često od-

mevali naši radovedni koraki in na Montmartre smo hodili prisluškovat brezskrbni, veseli muziki, ki razkošno lije iz kavarn, in uživati pariške šansone, ki niso več taki ko v davnih zgodbah in nekdanjih ozračjih, ki so se žalilobg kvarno amerikanizirali, pa kali v njih še vseeno plodno jedro galskega duha in sijajne šegavosti ter pristne veselosti.

Kadar sem bil najbolj zbran in prostrane lepote željan sem jo krenil po starih ulicah k belemu domu Svetega srca, ki kraljuje nad pariškim mestom s sanjavo arhitekturo sjeznega marmora in je kot večno budni čuvaj, stražer milijonsko prellvanje življenja v hropečem mravljišču pod seboj. Zvečer je tu, na montmartreskem hribu pod belo krono bazilike Sacré - Coeur, razgled naravnost nepopisen, božanski. Daleč daleč do zamegljenega obzorja te pozdravljajo trepetajoče lučke in ko goreči potoki lijejo pred začudenimi očmi daljne ulice in hrupni bulvarji. Od vsepovsod pa vstaja in se spenja k tebi večerna pesem pariškega mesta, tiha pesem, ki zliiva v rastoči in padajoči svoj ritem, v zemeljsko in nebeško melodijo sanje, upanje, trpljenje, veselost, obup in molitev tolikih src, tolikih

drobnih kapljic v blestečem in pojočem vletoku. Kdo bi ne razumel k pesmi in ljubezni hrepence Luize, da je zapustila tesno ozračje očetovega doma in vzletela na montmarterski grič, kjer vidi neskaleno oko preko hribovov in čuje uho podhrtevanje in blagoslavljanje sferične godbe?

Zadnje dni so večeri najlepši v sijajnem umetniškem mestu ob razsvetljeni Seini, med novo dobo razkazujočimi in napovedujočimi stavbami. Razstave dekorativnih umetnosti na njenih avelijah, mostovih in bregovih. Skoro bi si ne mogel misliti, da je kaj takega mogoče. Podnevi ima Exposition des Arts decoratifs lice bujno obiskanega, zelo dobro aranziranega, na jako pripraven prostor nameščenega in nad vse moderniziranejšega vselej. Razstavljajoče države so iz vseh krajev sveta poslale v Pariz pokazati najboljše svoje umetno - obrtne izdelke. Če si v ne-dogotovljeni ekspoziciji podrožno ogleduješ posamezne paviljone, si lahko ustvariš točno sliko sodobne dekorativne umetnosti. Verniki praznujejo letos v Rimu svoje «sveto leto», v Pariz pa romajo na božjo pot vsi tisti, katerim je na srcu in umu razvoj sodanost in bodočnost, na vsakdanje predmete, apli-

virane moderne umetnosti in industrije. Rim nudi starodavnost, verska vzhičenja in odpustke, Pariz pa bahavo razkazuje sočasno lepoto in usmerja nova pota napredka.

Iz ogromnega vselejma torej, kjer čez dan podietni industriji in napredni umetniki sklepa kupčije in tehtajo ter tuhtajo sodobna stanja «arts décoratifs», nastane zvečer velikansko zabavišče, kjer te razni izdelki moderne tehnike prenašajo iz Orienta v Benetke, iz Pariza v London in na avstralske otoke, iz Španije na Norveško, iz zgodbe o začaranem grajskem vrtu v vilinske pravljice iz tisoč in ene noči. In tako dalje. Razstavni prostor je razsvetljen kot podnevi. Skoro vsi paviljoni nosijo v vrhli krone pisanih lučic, girland mežikajočih svetilk. Na umetno prirejenih vrtovih, ki so zrasli iz trdega tlaka, duhte večerne cvetke in fontane vabijo pljuskaajoč v svoj vonjivi hlad. Pod širokimi prostori na cestah, ki križajo razstavni prostor med petnajstimi mostovi se šetajo vesele množice, uživajo večerni sijaj in hlad in srkaajo vase nepozabno lepoto.

Na Seini se zibljejo velike pisane barke, restavracije, kjer se ob zvokih

zamorskih jazzbandov vrte strički iz Amerike in Anglije ter demimondisti, razkošnih toaletah, ki so se preko poljetja preselile iz montmarterskih barov na dobičkanosni razstavni prostor (seveda jih na Montmartreu kljub temu nič ne manjka, ne stričkov, ne njih dragih ljubic).

Na zanimivem vrtljaku, čigar moderne figure predstavljajo sodobne pariške tipe, sijajno v les urezane in kričeče poharvane, se vrtijo in krožijo veseli obiskovalci.

Višek večerne razstave pa so umetne vodne luči na mostu Aleksandra III. in v Seini. Raz mostovo oboklino padajo pestro osvetljeni slapovi, ki mečejo svoje mehke barve v strugo in božajo s pisanimi žarki razsveteljena gledalcev. In iz srede seinske struge brizga pod večerni nebesni obok visok barven curek, prekrasen vodomet, ki vsako minuto izpreminja vodne boje in oblike in se peni v pršičih, pestrobolnih otenkih med obema baina razsvetljenima bregovima. Oči kdor ne morejo verjeti tej lepoti. Kdo bi si v temnem dvajsetem veku nadejal sanjavih krašot iz davnih pravljic? Ali nas vendar še ni pozabil copernik iz čudodelnih zgodb? ...

P. K.-a.

Gospodarstvo

Naš železniški promet

Sedaj, ko se bližamo izvoznim kampanji, ki je tako zelo odvisna od naših prometnih razmer, je na mestu, da se nekoliko pomudimo pri naših železnicah.

Predvojna Srbija je imela nekaj nad 300 kilometrov železnic, kar je bilo že za takratne čase silno malo. Po vojni se je naša kraljevina teritorialno več kot podvojila. Dobili smo od bivše dvojne monarhije okoli 10.000 kilometrov prav dobrih železnic, od katerih jih je nekaj prvovrstnih. Predvsem je to dvotirna proga Rakek-Ljubljana-Maribor, kot del glavne prometne žile Dunaja z morjem, Trstom. Izvrstni sta tudi progi Reka-Drnje (jugoslovanski del prejšnje madžarske železnice Budimpešta-Zagreb-Reka) in pa Subotica-Beograd (na našo državo padajoči del proge Budimpešta-Beograd). Dobro so tudi nekatere druge avstrijske in madžarske železnice, vendar ne dosegajo teh treh, ker so to glavne proge prvega razreda.

Toda z malimi izjemami so vse železnice v slabem stanju, kar se kaže predvsem v tračnicah in pragovih. Pomisliti moramo, da se ni med vojno od izbruhov dalje nič popravilo in da so za vojni dogodkov silno trpele. Deloma so bile direktno prizadete, ker so bile v vojnem ozemlju, deloma pa jih je pokvaril velikanski promet tisočev vojaških transportov. Predpisano je za dobro in varno železniško službo, da se morajo pravovi izmenjati vsaki sedem do osem let, na naših progah pa so večinoma stari že po 20 let in tudi več. Važno je tudi dejstvo, da je glavna naša prometna žila, železnica Beograd-Zagreb-Ljubljana, bila v stari Avstro-Ogrski do Zidanega mosta le lokalna, po kateri je vozilo jedva po par vlakov na dan in jo je madžarska vlada naravnost zanemarjala, ker je stremela za tem, da gre ves promet preko Budimpešte. Saj si prišel iz Zagreba veliko prej v Beograd preko Budimpešte, kot po najkrajši poti preko Slavonije in Srema, čeprav je na tej progi vozil nekaj brzi vlak, ki pa ni zaslužil tega imena.

Se en moment je, ki ovira brezhiben promet, in to so naše postaje. Ker niso preurejene za tako velik promet, kot je narastel po vojni, so zato vse premajhne. Nimamo nobene stanice za razvrščanje vlakov, izveniši Maribor in deloma Ljubljano. Zato manjka tirov in tudi postajna poslopja so, zlasti v večjih krajih, vsa premajhna. Isto velja za kurilnice in druge prometne naprave. Varnostne naprave so pomanjkljive. Bločni sistem je uveden le deloma na starih glavniških progah. Zato ne morejo vlaki izbrati vsake minute, ampak morajo čakati, da prejšnji vlak doseže prihodnjo postajo. Ker morajo radi slabih prog voziti vlaki razmeroma počasi, je na dlani, da s tem nepotrebnim čakanjem izgube silno mnogo časa, posebno ker so nekatere postaje v Srbiji in na Hrvaškem zelo oddaljene druga od druge. Tako mora čakati tovrstni vlak na stanici čisto po nepotrebnem četrt ure in tudi več.

Nadaljnji moment za nepopolno stanje naših železnic je pomanjkanje lokomotiv in posebno vagonov. Se vedno je na stotine lokomotiv in vagonov na tisoče voz, ki so nerabni. V malih postajah stojijo na stranskih tirih, pa tudi na golih tleh, in trohne, rjave in propadajo, namesto da bi jih dali popraviti. Res da smo dobili od Nemčije na račun vojne odškodnine že lep del voznega parka. Toda so ti stroji in vozovi deloma že postali nerabni, ker osebe ne zna z njimi ravnanje. Treba jih bo popraviti, sedva v prvi vrsti stare.

Priznati moramo, da se je v zadnjih dveh letih pri naših železnicah mnogo popravilo. Lep del tračnic in pragov je že izmenjen, drugod je delo v teku. Popravilo se je že mnogo lokomotiv in na stotine vagonov, ki sedaj služijo svojemu namenu. Popravljajo se tudi postajna poslopja in razširjajo. Grade, povečavajo ali preurejajo se skladišča, zlasti za carinsko blago. Že se opaža po poedinih progah hitrejša vožnja: ki stalno napreduje. Predvsem ima vlada v svojem programu povečanje glavniških stanic in gradbo posebnih postaj za razvrščanje vlakov. Najbolj so take postaje potrebne v Ljubljani (kjer imamo v bližini Zalogo!) Zagrebu, Vinkovcih in Indijji (za Beograd). Prej ali slej bo treba odpopolniti neprimadnemu odcepku proge v Zidanem mostu, ki tako zelo ovira promet.

Silno bi bilo našemu prometu pomagano, ako bi se položil na glavni progi Beograd-Zagreb-Zidani most drugi tir, tako da bi imeli od prestolice do meje pri Rakeku dvotirno progo prve vrste, ki bi bila v stanju zmagovati še tako velik promet. S polaganjem novih, močnejših tračnic in pragov ter z uvedbo bločnega sistema po vseh glavniških progah se bo dala zvišati brzina osebnih vlakov na 80 kilometrov na uro in več, tovornih pa povprečno na 40 km, tako da dospe vagon iz Ljubljane v Beograd v poldrugi dan. Lokomotive se morajo uporabljati bolj racionalno. Tako vozijo po Srbiji novi močni reparacijski stroji tovrstne vlake jedva po 20 voz pa tudi manj. Ali ne bi bilo bolje, vpreči jih pred težke vlake na glavniških progah, n. pr. Rakek-Maribor, lažje lokomotive iz Slovenije pa naj vozijo manjše vlake drugod? Po velikih ravninah v Vojudini, Slavoniji in Sremu bodo lahko vozili, ko se železnice enkrat temeljito popravijo in preurede — in upati je da se to zgodi kmalu — tovrstni vlaki z enim strojem do 1400 ton z veliko hitrostjo.

To vse bi prevoznino silno pocenilo in proge bi manj trpele. Dobiti bomo mogli mednarodne tranzitne transporte iz Avstrije, Madžarske, Poljske itd., ki sedaj usmerjajo svoje blago po drugih rti seveda tudi pametna tarifna politika, ki naj bi računala z našimi razmerami. Zgraditi bo treba še nekaj prog, posebno jadransko železnico, ozkotirne, zlasti v Bosni in Srbiji, pa preurediti v normalne. Potem bomo imeli res dobro železniško omrežje, ki bo kos svoji veliki nalogi. Prepričani smo, da jo bo tudi častno rešilo v procvit našega narodnega gospodarstva, pa tudi v prid državni blaginji.

Občni zbor Udruženja beograjskih bank

Beograd, 15. junija.

Včeraj popoldne se je vršil 4. redni letni občni zbor Udruženja beograjskih bank, ki se ga je udeležilo okoli 150 delegatov iz vse Srbije, Vojvodine in Južne Srbije. Občni zbor je otvoril predsednik dr. Vlada Marković, ki je pozdravil navzoče, nakar je glavni tajnik dr. Dušan Mišić prečital poročilo o poslovanju Udruženja v preteklem poslovnem letu.

Po tajniškem poročilu je v Beogradu 60 bank. Najstarejša je Beogradska kreditni zavod, ustanovljen leta 1870., najmlajša pa je Jadransko - podunavska banka, ki je bila ustanovljena lani vsled fuzije dveh velikih denarnih zavodov in ima največji kapital. Aktivna vseh denarnih zavodov, ki imajo glavni sedež v Beogradu, izkazuje: gotovine 74.220.753 Din, žiro - račun pri Narodni banki 15.392.753 Din, menice 437 milijonov 632.810, posojila proti poročitvu 25 milijonov 207.174 Din, tekoči računi 948.342.006 Din, nepremičnine 231 milijonov 968.271 Din, industrijska podjetja 64.780.436 Din, blago 11.594.479 Din, vrednostni papirji 172.056.034 Din, likvidacijska banka 3.909.406 Din, ostala aktiva 92.027.043 Din. Skupna pasiva znašala: vplačane denarne glavice vseh beograjskih bank 466.524.551, stalni rezervni fond 64.010.808, ostale rezerve 46.068.867, vloge 319.123.328, tekoči računi 781.426.665, akcepti 6 milijonov 767.101; reeskont 104.947.673, ostala pasiva 230.732.774 dinarjev. Dohodki znašajo 210.504.181 Din, izdatki 154.308.232 Din, dobiček pa 57 milijonov 759.581 Din. Povprečna dividenda znaša 9,05 %. Največji dividendo, 35 % je izplačala Kolonijalna banka, potem po 20 % Beogradska kreditni zavod, Vračarska zadruga, Gradjanska štedionica in Prometna banka, najmanjšo pa, 4,8 %, Mehansko - kafanska zadruga.

Vsa poročila so bila sprejeta, nakar se je razvila debata o poedinih važnih vprašanjih, ki zanimajo dežarne zavode, zlasti o ustanovitvi bančnih zbornic in, ako trgovinski minister ne bi na to pristal, o osnovanju Saveza denarnih zavodov.

Končno je bilo izvoljenih šest novih članov v odbor, namreč dr. Vlada Marković, R. Pilec, M. Šišarević, V. Stanašević, M. Janković in Milan Stojadinović.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (16. junija.) Notirale so: pšenica: madžarska, 5 vagonov 422.50; turščica: bakša, za junij-julij, 10 vagonov 190.

Dunajski žitniški sejem (15. junija.) Dagon 3857 komadov, od teh 354 iz Jugoslavije. Boljše blago je nazadovalo za 10, ostalo za 15 grošev za kg. Notirali so za kg žive teže v šilingih: vol: najboljša vrsta 1.70 do 2.05, I. 1.50 — 1.65, II. 1.30 — 1.45, III. 1.10 — 1.25; bik: 1.10 — 1.60; krave: 1 — 1.50.

Dunajska borza za kmetijske produkte (15. junija.) Navzile nazadovanju ameriški cen koncem preteklega tedna so ostale cene na dunajskem tržišču skoraj nespremenjene. Amerika je vplivala le v toliko, da je bilo še manj nakupovanja kot pretekli teden. Zato je bilo le prav malo prometa. V splošnem so cene bolj ugodne kupcem, a kljub temu ni bilo pri njih mnogo zanimanja za blago. Notirajo vključno blagovno-prometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 51.50 — 52.50, madžarska 5. Potisla 54.50 — 55.50, Rosafé 53.50 — 54; rž: domača 38 — 42, češkomoravska 48 — 50; ječmen: 38 — 42; turščica: 30 — 31; oves 43 — 44; seno 11 do 14.50; slama: 6.80 — 10.50.

Konstituiranje uprave Državne hipotekarne banke. Za predsednika uprave Državne hipotekarne banke je izvoljen dosedanj upravitelj dr. Bogdan Marković, za podpredsednika pa M. Klidisa. Na mesto Nastasa Petrovića in M. Klidisa sta izvoljena Dragutin Dimović in Rajčević.

Vinska trgovina v Dalmaciji. Veliki župan splitske oblasti naznanja, da je bila v Dalmaciji doslej trgovina z vinom slaba. Le neznatne količine vina so se izvozile v notranjost države. Cene so ostale čvrste, le pri belih vinih se opaža majhen porast cen. Za črna vina se je plačevalo 25 — 27.50 in opolo 27.50 — 35, za bela pa 45 — 50 Din za hl in odstotek alkohola.

Tržišče jaje. Kupuje se po vsej državi blago večnoma za konzerviranje in izvoz. Jajca se plačujejo v Srbiji po 0.80 — 0.90, Bački 0.85 — 0.90, na Srpskemu 0.90 — 1, na Hrvaškem in v Slavoniji pa po oddaljenosti krajev od prometnih poti 0.80 — 1.10 za komad. Najcenejše je blago v Bosni in Hercegovini, kjer se plačuje po 60 do 70 par za komad. Trgovanje z inozemstvom je še

vedno živhalno. V Švici in Nemčiji so ostale cene nespremenjene. London plačuje po 9 do 10 šilingov za naše blago, za dansko pa po 14 šilingov.

Stanje Narodne banke dne 8. junija. Aktivna (v milijonih dinarjev): kovinska podloga 462, posojila na menice in vrednostne papirje 1.186.3, državni dolg 2.966.3, saldo raznih računov 674.2; pasiva: glavica in rezervni fond 34.1, novčnice v obtoku 5.773.7, državne terjatve 33.4, razne obveznosti 535.4, ažio 74.

Javna dražba dobave in vožnje proda na okrajne ceste v Ptuju se bo vršila v petek dne 26. junija ob 9. uri na okrajnem zastopu v Ptuju, kjer so tudi dražbeni pogojni na vpogled. Položitji je prodni vadij.

Dobave. Direkcija državnih rudarskih preduzev v Sarajevu sprejme do dne 26. junija t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg bencina za razsvetljavo. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 10. junija pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave starega železa. Dne 13. junija pri generalni direkciji posrednih davkov v Beogradu glede dobave obleke za finančno kontrolo (8250 kap, 8250 garnitur obleke — garnitura sestoji iz bluze, plašča, hlače dokolenk in dolgih hlač), 16.500 komadov srajc, 16.500 kom. spodnjih hlač, 8250 parov usnjenih gamaš in 8500 kom. službenih znakov; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega materijala (asfalt, šamotna moka, mavec, trstika, strešna lepka, šamotna opeka); pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 91.250 kg raznega železa. — Prometni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Znižanje francoskih taks za legalizacijo izpričeval o poreklu blaga. Francoska vlada je znižala takso za legalizacijo izpričeval o poreklu, ki so potrebna za izvoz blaga na Francosko. Izpričevala se bodo legalizirala brezplačno, kadar gre za blago v vrednosti do 100 zlatih frankov, za večjo vrednost pa se pobira taksa po pet zlatih frankov. Znižanje je že stopilo v veljavo.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke pomenjajo povprečavanje, druge ponudbe, v oklepajih pa zaključke.) Vrednote, 7% inv. posojilo 61.50—63 (62), Vojna škoda 200—0; Celjska posojilnica 200—204, Ljubljanska kreditna 225—265, Prastredion 798—808, Slavenska 68—0, Kreditni zavod 175—185; Trboveljska 335—346, Vevče 100—112, Stavbna 265—280. — **Blago.** Les: bukove parjene deske od 27 do 100 mm, 2.50 m, obrobjena, I. in II. vrste, fco meja 1080—0; hrastova drva, 1 m dolga, suha, fco Skopje, I. vagon, 30—30 (30); čreslo suho, zdravo, letošnje, fco naki, postaja 35—0; poljski pridelek: pšenica Rosafé, par. Postojna 0—460, avstralska, par. Postojna 0—450; otrobi pšenični, juta vreče fco, Ljubljana 0—200; ječmen orig. srbski, 60 kg, fco Ljubljana 0—325; fižol, ribičan, orig., fco Ljubljana 250—0, koks orig., fco Ljubljana 250—0.

ZAGREB. V efektih je tendenca slaba. Poedini bančni papirji so zaznamovali nadaljnji padec. Eskomptna je trgovala po 104, blago pa se je ponujalo z več strani po 103. Ljubljanska kreditna je padla od 250 na 240. Drugi papirji so ostali nespremenjeni. Od industrijskih papirjev je nazadovala Slavonija na 40, Vagon na 80, Danica pa od 73 na 71. Gutmann so ponujali po 350. Od državnih papirjev je trgovala Vojna škoda na julij po 204, agrarne obveznice pa so porastle na 34. — Dinar se je tudi danes oddržal na doseženi višini 8.95—9. Zato nazadujejo na našem tržišču tuje devize vedno bolj. Dunaj je padel na 8.08, Italija na 220, London na 278.50 in Švica na 1110. Blaga je bilo danes dovolj na tržišču, ki se je po borzi ponujalo po še nižjih tečajih. Tu je bilo še nekaj povpraševanja. Zato je bil danes srednji promet. V glavnem se je trgovalo v devizah na Prago, Italijo in Švico. — Notirale so devize: Amsterdam 2275—2305, Dunaj 8.02—8.14, Berlin 1348—1363, Budimpešta 0.0798—0.0818, Italija izplačilo 219.35—222.35, ček 218.50—221.50, London izplačilo 277.425—280.425, Newyork ček 56.73—57.73, Pariz 275.50—290.50, Praga 168.65—171.05, Švica 1106—1116. — **Efekt:** bančni: Litorale 0—60, Trgo 0—8, Eskomptna 103—104, Kreditna Zagreb 105—107, Hipo 66.50—57.50, Juglo 100—101, Ljubljanska kreditna 240—245, Obrtna 58—59, Prastredion 800—805, Etno 0—200, Slavenska 70—71, Srpska 130—131, Narodna 3200—0; industrijski: Eksploatacija 35—36, Sečerana Osiček 535—560, Nihag 38—43, Gutmann 0—350, Slaveks 0—160, Slavonija 40—41, Trbovlje 0—350, Vagon Osiček 80—83, Vevče 105—115, Danica 71—72. — **Državni papirji:** 7% inv. posojilo zaklj. 64, 4% agrarne obveznice 35, Vojna škoda za junij 202.50.

BEograd. Notirale so devize: Amsterdam 2310—2314, Dunaj 8.05—8.08, Berlin 1350—1367.50, Italija 220—220.50, London 272.50—274, Švica 1112—1112.25. — **Tendence** mlačna.

CURIH. Beograd 8.9750, Newyork 515.10, London 25.04, Pariz 24.62, Milan 19.90, Praga 15.275, Budimpešta 0.007255, Bukarešta 2.40, Sofija 3.75, Dunaj 72.625, Berlin 122.60, Bruselj 24.30, Varšava 99.125.

TRST. Efekt: obligacije Julijske Kralje 75.90, Živnostnosta 283, Assicurazioni Generali 12.700, Rijnione Adriatica A 4220, Rimione Adriatica B 4225, Cosulich 340, Dalmazija 260, Libera 544, Lloyd 5750, Ozeana 178, Tripocivichi 401, Dalmazija cement 670, Split cement 491, Krka 405; devize: Beograd 45.40 — 45.70, Dunaj 365 — 375, Praga 76.50 — 77.50, Pariz 124 — 124.75, Newyork 25.95 — 26.15, Curih 501 — 505; valute: dinar 45.25 — 46.60, 20 zlatih frankov 99 — 100, zlata lira 494.54.

DUNAJ. Beograd 12.44 — 12.48, Berlin 168.78 — 169.38, Budimpešta 99.50 — 99.90,

Bukarešta 326.25 — 328.25, London 34.40 do 34.50, Milan 27.35 — 27.47, Newyork 709.35 do 711.85, Pariz 33.87 — 34.03, Praga 21.02 do 21.10, Varšava 136.10 — 136.60, Sofija 5.14 — 5.18, Curih 137.73 — 138.23, Bruselj 33.54 — 33.66; dinarji 12.35 — 12.41, dolarji 706 — 710, lire 27.42 — 27.62.

PRAGA. Beograd 59, Dunaj 475.625, Rim 130.125, Newyork 33.75, Curih 656.50. **BERLIN.** Beograd 7.375, Dunaj 59.057, Milan 16.19, Praga 12.428, Newyork 4.195, Curih 81.43.

Sokol

Okrožni zlet Savinjskega sokolskega okrožja na Polzeli

Zlet, ki se je vršil 7. junija, je bil lepa manifestacija sokolske ideje, pravi ljudski tabor v lepi Savinjski dolini. Na ugodno ležečem telovadističnem tiku poljskega kolodvoza je že dopoldne vladalo vrvenje kot v mravljišču: pripravljali so za popoldansko slavnost, krasi razne šotore, došlo članstvo, naraščaj in deca pa so imeli glavno skušnjo za proste vaje. Ob 14. se je vršil na kolodvoru pozdrav Sokolstva in gostov, na kar se je razvil sprevod sokolskih društev in gostov po Polzeli, ki je vzbudil med domačinimi občudovanjem radi pestrosti, strunega nastopa, discipline, velikega števila, vesele godbe in krasne vihrajoče sokolske zastave.

Točno ob 15. se je pričela javna telovadba dece, naraščaja, članic in Sokolov. Proste vaje, kakor tudi vaje na orodju, so bile izvajane točno in strumno, ljubko, ob deca in graciozno od brhkih Sokolov. Gledalci so se kar čudili težkim vajam na drogju in krogih in vzkliki raznih domačinov: »Sokolci pa znajo,« niso bili redki. Škoda le, da godba ni igrala k prostim vajam. Ko smo zvedeli, da Sokolice in Sokoli iz St. Petra telovadijo komaj kaka dva meseca, nismo mogli tega verjeti, ker smo sodili po izvajanju, da vadijo že več let. — Po telovadbi se je razvila na obširnem prostoru živalna in nepriljena prosta zabava. Narodne dame in ljubke Sokolice v raznih paviljonih so komaj zmagovale potrebo množicam. Vsi gostje smo prišli v polni meri na svoj račun.

Razveseljivo je dejstvo, da je posetilo to lepo prirediteljo častno število raznih domačinov in okoličanov. Dasi ravno doslej niso simpatizirali s Sokoli vsled zlobnega hujskanja nekaterih pičlih nasprotnikov Sokolstva, so se sedaj, ko so videli uspehe v telovadnem in moralnem oziru, javno in odkrito polhalno izrazili o Sokolih. V velikem številu so došli gostje iz Zalca, Sočanja, Laškega, Vranskega, Braslovca, St. Petra, Celja in sploh iz Spodnje Savinjske doline. »Savinjsko sokolsko okrožje« s »Sokolom« na Polzeli je lahko na ta okrožni zlet ponosno z zavestjo, da je že obrodil in še bo obilo najboljšega sadu! Upamo, da bo tudi blagajničar lahko beležil ugoden uspeh za zgradbo bodočega Sokolskega doma na Polzeli. — Udeležence

Zlet koroškega sokolskega okrožja v Mežico. Dne 21. junija t. l. prireditelj koroške sokolske okrožje svoj zlet v Mežico. Vabimo vsa društva in prijatelje sokolstva, naj se tega prvega zleta v Gornji Mežici dolini udeležijo in na ta način pomorejo obmejnemu Sokolu ob vznožju Peče v čim lepšem uspehu. Od železniške postaje Prevalde do Mežice in nazaj bo prevajal goste rudniški vlak. Izletnikom je dovoljena polovična vožnja na vseh železniških progah v območju ljubljanskega ravnateljstva.

Sport

Tekme za državno prvenstvo v nogometu

Jugoslavija : Hajduk 3 : 2
Rezultat včerajšnje tekme 1 : 0,
končni rezultat torej 3 : 2. —
Odločilni gol padel iz enajstmetrovke.

Beograd, 16. junija. Ob ogromnem zanimanju občinstva se je danes že v drugi nadaljevala tekma med beograjsko »Jugoslavijo« in splitskim »Hajdukom« za prvenstvo države v nogometu. V nedeljo je ostala tekma kljub podaljškemu neodločenju z 2 : 2. Včeraj se je tekma sicer vršila, bila pa je vsled naliva predčasno prekinjena in je končala 0 : 0. Ob lepem vremenu in ob navzočnosti kakih 6000 ljudi se je tekma nadaljevala danes drugič in to 22 minut. Kljub premoči »Hajduka« je tekma končala z zmago »Jugoslavije«, ki je v 13. minuti proti Hajduku diktrano enajstmetrovko spreminila v zmagonosni gol.

Obe moštvi sta nastopili v svojih najboljših sestavih. Predvedli sta naravnost vzorno igro v izredno ostrem tempu; tekmovali sta v požrtvovalnosti in

Es-ka
Jogo
Torpedo
Bianchi
J. Gorec
najboljša
najceneje pri
Palača Ljubljanske
kreditne banke in
Gospodstva c. 14
Vsi na domestnidel in oproma.

krasni kombinacijski igri, ki je ponovno navdušila gledalce do burnih ovacij. Prvih 12 minut sta si bili moštvi enakovredni; v 13. minuti je sodnik diktriral proti Hajduku kazenski strel, ki je obšel v mreži. Spličani so pritisnili nato z neprimerno vehemenco in potisnili vse beograjsko moštvo v obrambo. Igra se je vršila ves čas pred golom Jugoslavije, ki pa je branila tako bravurozno, da so ostali vsi Hajdukovi napori brezuspešni. Tudi edinega kornerja proti Jugoslaviji niso mogli izbrati. Tako je sodnik odžvižgal tekmo z rezultatom 1 : 0 za Jugoslavijo, občinstvo pa je prirejalo obema kluboma viharne ovacije.

Končni rezultat boja med Jugoslavijo in Hajdukom je torej 3 : 2 za Jugoslavijo.

Še nekaj nedeljskih nogometnih tekem

BRNO: Zidenice : Brünner Sportklub 6 : 2.

MANNHEIM: I. F. C. Nürnberg : Mannheimer Rasenspieler 1 : 2 (!).

FUERTH: Spielvereinigung Fürth : Frankfurter Sportvereinigung 3 : 1.

MONAKOVO: Hertha (Berlin) : F. C. Bayern 2 : 2.

LVOV: Pogon : Wisla (prvenstvena) 1 : 0.

KRAKOV: Wacker (Dunaj) : Krakovia 5 : 1, Wacker : Jutrzenka 6 : 0, Wacker : S. C. Hasmonaea 4 : 0.

VALENCIA: Španija : Italija 1 : 0.

DFC. : CAFK. Naše včerajšnje poročilo o prvenstveni tekmi DFC proti CAFK je v toliko popraviti, da je proti vsakemu pričakovanju zmagal CAFK proti DFC z 1 : 0.

LNP. (Službeno) Seja upr. odbora danes v sredo ob 20.30 v Narodnem domu. — Tajnik I.

Nova of-side-pravila. Na nedeljski seji International Boarda, ki se je vršila v Parizu, je bila na predlog Anglije sprejeta izprememba of-side-pravil, po kateri je v členu 6 nogometnih pravil namesto števila treh igralcev staviti dva igralca.

Nov svetovni rekord v hrbtnem plavanju. Pri plavalnem tekmovanju med madžarsko in avstrijsko reprezentanco, ki so jo vršilo prošlo nedeljo v Budimpešti, je Madžar Aladar Bitokey postavil v hrbtnem plavanju na 200 m z 2:48 nov svetovni rekord. Dosedanji svetovni rekord na tej progi je držal Nemec Otto Fahr z 2:48.4.

Girardengo ponesrečil. Znani italijanski kolesarski dirkač Constante Girardengo se je pri avtomobilski vožnji ponesrečil. Pri Bressani je avtomobil, ki ga je vodil Girardengo trčil z drugim avtomobilom. Girardengo je padel iz voza ter se ranil na kolenu in na rokah. Njegovo stanje je težko, vendar pa ni nevarnosti za življenje.

LLAP. Seja upravnega odbora se skljuje v sredo 17. t. m. ob 20.30 v damski sobi kavarne Emona. — Tajnik I.

S. K. Primorje, kolesarska sekcija priredi v nedeljo, dne 21. t. m., na svojem igrišču (Dunajska cesta), velike medklobske kolesarske in motociklistične dirke s sledečim sporedom: 1. Časni krog, 2. novinci, 3. juniorji, 4. dirka združena s pešekom, 5. glavna dirka na 10 km, 6. dirka ciljev, 7. dirka pomožnih motorjev, 8. dirka v parih, 9. handicap, 10. tolažilna. Prijave sprejema načelnik kolesarske sekcije g. F. Brummat vsak večer od 20. do 22. na vrtni restavraciji »Zvezda«. V petek zvečer se prijavljanje zaključuje. Vabimo vse prijatelje kolesarskega sporta, da posetijo ta zanimiva tekmovanja.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani vabi vse svoje dirkače na sestanek, ki se vrši v četrtek točno ob pol 20. uri v društvenih prostorih na Karlovski cesti 4, glede prijav za nedeljske kolesarske dirke podaveza za Slovenijo in kolesarske sekcije S. K. Primorja v Ljubljani.

S. K. Slovan. Splošen članski sestanek se vrši v četrtek, 18. t. m., ob 20.30 zvečer v restavraciji Lloyd. Pozivam vse člane, da es sestanka udeležijo. Na dnevnem redu je med drugim tudi izvolitev nogometne sekcije, zato je dolžnost vseh nogometašev, da se sestanka brezpogojno udeležijo. — Tajnik.

Ljubljanski hazenski podsavez. Jutri v četrtek se vrši ob pol 9. uri v kavarni Emona prva redna seja. Radi važnosti, prosim polnoštevilne udeležbe. — Predsednik.

Ljubljanski Plivački Podsavez. Odborova seja v petek, dne 19. t. m. ob 20.30 uri v damski sobi kavarne Emona. — Tajnik I.

Nove najemnine

Od kdaj velja povišana najemnina?

Nekateri hišni lastniki zahtevajo od najemnikov, ki so se že sporazumeli z njimi glede višine nove najemnine, tudi razliko med staro in novo najemnino za čas od 15. maja do 1. junija t. l., ako se najemnina plačuje mesečno in za čas od 15. maja do 1. avgusta, ako se plačuje četrtletno. Zdi se, da je že precej razširjen mnenje in sicer tudi med najemniki samimi da je to postopno pravilo. V zakonu pa ni utemeljeno. V vsaki zakonodaji je splošno priznano načelo — ki ga je osvojil v § 5 tudi naš obč. drž. zakonik, da novi zakon ne velja za minulo dobo, da nima nobenega vpliva na prejšnja dejanja in na prej pridobljene pravice in da more le bodočim dejstvom dajati pravno mero in pravni cilj. Po prejšnjem pravnem stanju ustvarjeni pravni učinki ostanejo neizpremenjeni. Iz izjemoma je določbe novega zakona uporabljati tudi glede prejšnjih pravnih odnosov ali dejstev, ako novi zakon to — iz javnopravnih razlogov, osebno iz oziroma javnega reda ali pravosti — sam izrecno tako določa. Novi stanovanjski zakon z dne 15. maja 1925 določa v čl. 85., da stopi v veljavo z dnem, ko ga kralj podeli, obvezno moč pa dobi z dnem, ko se razglasi v »Službenih novinah«. Razglašen je bil v »Službenih novinah« z dne 15. maja 1925. št. 106 (XXI — 1925) in v Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti z dne 23. maja 1925. št. 161/46. Zakon ne vsebuje nobene splošne določbe, da ima veljati tudi za preteklost. Iz tega sledi, da ga je mogoče uporabljati samo glede onih pravnih odnosov in dejstev, ki so se ustvarili po dnevu njegove razglasitve. V pogledu najemnine ga je uporabljati torej samo v kolikor pridejo v poštev obroki, ki so zapadli v plačilo po 16. maju 1925, seveda ako je prišlo pred zapadlostjo do sporazuma med hišnim lastnikom in najemnikom ali, ako je v nasprotnem primeru lastnik pred zapadlostjo zahteval odreditev višine najemnine po stanovanjskem sodišču. Ako plačuje torej najemnik najemnino za stanovanje mesečno vnaprej in je plačal obrok za maj pred 15. majem, nima hišni lastnik pravice zahtevati od njega doplačila razlike med prejšnjo in novo najemnino za dobo od 15. maja do 1. junija, tudi če je pristal po 15. maju na povišano najemnino. Ravnotako nima pravice zahtevati doplačila razlike za dobo od 15. maja do 1. avgusta, ako se je pred 15. majem plačal vnaprej četrtletni obrok maj-avgust. Najemninska terjatev, ki je dospela v plačilo 1. maja, mesečna ali četrtletna, je z izvršenim pla-

čilom ugasnila, najemnik je izpolnil svojo obveznost in zahtevku po doplačilu je nedopustno, ako se ni najemnik sam za to plačilo obvezal.

Pa tudi če je najemnik s plačilom mesečnega obroka za maj ali četrtletnega obroka za maj-avgust v zamudi, ne spremeni to na stvari ničesar. Tudi te njeminske terjatve se zgolj zaradi dejstva, da niso bile 16. maja še poravnane, niso avtomatično povečale do višine dopustne v čl. 12. zak. o stanovanjih, ampak so ostale slejkoprej iste, ker so za njih višino merodajne samo določbe prejšnjega zakona o stanovanjih. Drugačnja je seveda stvar, ako se plačuje najemnina za nazaj. V tem primeru je obrok za maj zapadel v plačilo 31. maja in je bil dolžan najemnik plačati novo, povišano najemnino, ako jo je lastnik zahteval. Ravno tako bo moral plačati povišano najemnino 31. julija za termin maj-avgust, ako jo plačuje četrtletno.

Na kaj opirajo hišni lastniki svojo zahtevko po doplačilu zgoraj omenjene razlike, oziroma plačilu povišane najemnine že od 15. maja dalje ni jasno, še manj da morejo celo zastopniki društev stanovanjskih najemnikov to zahtevko kot pravilno. (Glej poročilo o zborovanju društva najemnikov v Mariboru v »Jutru« od 3. t. m.) Ali je kdo kdaj dvomil, da bo moral plačati četrtletno plačilo novo najemnino šele 1. avgusta, če mu je hišni gospodar naznanil šele sredi maja, da mu najemnino zviša.

Ali je kdaj dvomil, da bo plačal mesečno plačilo najemnino v nanovo določeni višini šele 1. novembra, ako mu je bila 15. oktobra povišana? Stanovanjski zakon določa glede najemnine bistveno samo to, da more hišni lastnik, čigar volja za povišanje najemnine je bila s prejšnjim zakonom vezana, tudi zaščitenim najemnikom dosežati najemnino v meri, ki jo dopušča zakon, povišati. To povišanje se pa ima izvršiti s pogodbo t. j. sporazumom med njim in najemnikom in šele supletorično, če do sporazuma ne pride, po odredbi stan. sodišča. Dejanski in pravni položaj se torej prav ničemer ne razlikuje od onega, v katerem se je nahajal najemnik v normalnih razmerah, ko mu je hišni lastnik dosežanje najemnino povišal in je on ta povišek sprejel.

Da je tolnačiti zakon v zgoraj navedenem smislu izhaja tudi iz čl. 82. zak. o stanovanjih, ki določa, da se odlaga do dne 1. XI. 1925. rok za izselitev vseh onih najemnikov lokalov in poslovnih prostorov, ki so po čl. 2. tega zakona izvedli od omejitve glede neopovednosti, kakor tudi vseh onih najemnikov, ki niso zaščiteni po čl. 12. tega zakona. Za to medčasje, od dne 1. maja do 1. novembra 1925., morajo omejeni najemniki urediti višino najemnine sporazumno z najemodajalcem. Ako se ne

doseže sporazum, bo reševalo spore o višini najemnine za označeno medčasje razsodnišče, ki se ustanovi začasno pri stanovanjskem sodišču I. stopnje.

Samo v tem izjemnem slučaju določa torej zakon, da ima veljati dogovorjena ali oblastveno odredjena najemnina že od 1. maja dalje. Izjema pa kaže na pravilo, ki more biti samo to, da je sicer računanje nove najemnine od 1. maja dalje nedopustno.

Zahtevku hišnega lastnika na doplačilo zgoraj omenjene razlike v najemni se bo do torej najemniki lahko z uspehom uprili. Če pa so to razliko že plačali v mnenju, da je zahtevku opravičen, zahtevajo lahko povračilo plačane zneska. Po določbah obč. drž. zakonika (§ 1431) je namreč mogoče zahtevati povračilo že plačane terjatve, kadar se pokaže, da ta terjatev v resnici ni obstojala in je bil plačnik v zmoti, da obstoja.

Priobčujemo ta članek odličnega strokovnjaka-pravnika. Pripominjamo pa, da interpretira pisec stanovanjski zakon strogo s stališča najemnikov, do čim ga razlagajo hišni lastniki precej drugače. Katere stališče je pravilno, bodo pokazale še le sodbe stanovanjskih sodišč. O priliki prinesemo tudi interpretacijo s stališča hišnih lastnikov, da silijo našteti čitatelji ob strani in si lažje ustvarijo svojo sodbo. Uredništvo.

Dopisi

BLED. Dopis v »Jutrnjem listu« pod naslovom »Bled v pjesmi« je upravičeno vznemirilo Blejce, ker v splošnem govoru o plačilih, oderuhtih itd. nepoznavalci tukajšnjih razmer more tako pisarja zbuditi mnenje, da ga lahko Blejci že prvi dan slečijo do gola. Ne ugovarjamo, da imamo tudi na Bledu hotela, ki imajo pretirane cene. Mogoče je tudi, da je ta ali oni voznik ali šolar zahteval plačilo preko takse. Tjake naj zahteva od izvoščaka oblastveno potrjen cenik in oderuhtu ovadi županstvo, pa bo storil dobro delo, ker se le tako zatre v kati vsako izkoriščanje tujcev. Da cene v hotelih in kavarnah niso povsod solidne, vemo tudi tukaj. Imamo pa nebroj solidnih hotelov in restavracij, kjer si postrežen dobro in solidno. Obišči hotel »Loveč«, »Beograd«, »Jekler« ali vse druge v Gradu in Rečici, pa se prepričaj, da tudi na Bledu lahko živš ob istih cenah kakor v Ljubljani. Neopravičeno bi bilo zahtevati letos višje cene kot prejšnje leto, ko je znano, da so cene živ. vladale. Vsako izkoriščanje se bo maščevalo na dotičnikih samih. Potem pa tudi naše na otoku ne bodo pomagale. Bled je dosedaj skoraj še brez tulcev, porast dinarja

tudi otežkoča inženjem poset. Zato želimo, da bi v bodoče slične pritožbe kakor »Bled v pjesmi« v dobro ime in blagostanje Bleda izostale, ker v splošnem niso upravičene.

PRESERJE PRI LJUBLJANI. Naša osnovna šola je predvčerajšnjim na svečan način praznovala 70-letnico svojega obstoja. Po cerkvenem opravilu se je zbrala šolska mladina z učitelstvom in drugim občinstvom pred okrašenim šolskim poslopjem, kjer sta deček in deklica v imenu šolske mladine pozdravila zbrane goste. Mladina je potem zapela par pesmic, nakar je bilvi učitelj preserske šole, sedanjí ljubljanski direktor, g. Likozar očrtal zgodovino preserske šole, okrajni šolski nadzornik g. Škulj pa namen in pomen šole. Šolska mladina je bila pogoščena, gostje in domačini pa so se v Petelinovi gostilni zbrali k animiranemu skupnemu obedu.

KONJICE. Čitalnica v Konjicah je svoja soustanovitelja in dolgoletna, velezaslužna člana, gg. Martina Ogorevca in dr. Ivana Rudolfa imenovala za častna člana ter priredila ob priliki izročitve diplom v Narodnem domu slavnostni večer. Pri prireditvi je sodeloval komorni kvartet iz Ptuj, ki je izvajal Schubertovo »Smrt in devojka« in nudil Konjčanom s svojim umetniškim izvajanjem izreden užitek. Konjčani bi bili umetnikom iz Ptuj zelo hvaležni, če bi jim ob priliki zopet priredili sličen godbeni večer. Čitalnica opozarja občinstvo, da je otvorila knjižnico, ki ni namenjena le njenim članom, ampak vsem ljubiteljem lepe knjige v Konjicah in okolici. Knjižničar bo posloval počenši z 21. junijem vsako nedeljo od 11. do 12. ure v čitalniški dvorani v I. nadstropju Narodnega doma.

PTUJ. Najprikljubnejši kralj ptujskemu meščanstvu je Rogoznica. Je sicer le pol ure oddaljena, a je izletnikom v okolico radi tega najbolj priljubljena, ker jih pričakuje najlepši vrt in vse drugo dobro, kar si žele. Skupni izlet meščanstva priredi prihodnjo nedeljo dne 21. junija združen odbor moške in ženske podružnice C. M. D. Odhod s Srbskega trga (srečno poglavstvo Lenart) ob pol 3. uri popoldne. Odbora C. M. D. bosta poskrbela za raznovrstna mrzla jedila. Poskrbljeno je za godbo in drugo zabavo, ki spada k prijetnemu izletu. Pričakuje mnogoštevilne udeležbe.

LJUTOMER. V našem trgu je še precej nemškega šovinizma izza časa blažene Avstrije. Nekaj družin nikakor ne more pozabiti nemških šol, zato pošiljajo svoje hčerke v dekliške zavode v Gradec, dasi imamo dobre zavode v Mariboru in v Ljubljani. Ali jim je morda le za to, da dobe v Gradcu nemško — nacionalno vzgojo? Neke družine vzdržuje za svojega dvehletnega otroka

POZOR!

Opozorjate se, da eden naših največjih in znamenitih (rečeno, modro ali zlato)

traja kakor štirje pari drugih! Kupite eden par in prepričajte se. — Nagavice brez žigov. — Ključ — so ponarejene.

Velik požar v Kreki

Kreka v Bosni ima bogat rudnik kamene soli. Stroji za pridobivanje soli so že približno stari in deloma neuporabni, zato je država določila, da dobavijo nove stroje na račun reparacij. Pred nekaj dnevi so novi stroji prispeli v Kreko. Spravili so jih provizorično pod neko lopo, ker niso imeli na razpolago drugega prostora. Ponoči pa je v lopi na nepojasnjen način izbruhnil ogenj, ki je uničil vse do zadnjega. Kljub temu, da je bila požarna bramba takoj na licu mesta, se ji ni posrečilo lokalizirati požara. Ognjegasci so morali čuvati predvsem sosedne zgradbe, da se ogenj ni razširil dalje.

Škoda, katere je nastala radi požara, je znatna, vendar pa ne tako občutna, kakor se je prvotno mislilo. Prve vesti so namreč raznesle po deželi vest, da znaša škoda 30 milijonov dinarjev. K sreči so se te novice izkazale za nreirane. Poznejša poročila so vedela povedati, da znaša le 1 milijon dinarjev, komisija, katere je prišla iz Beograda, pa cení škodo na 400.000 Din. Sedaj se vrši preiskava, da po možnosti ugotovi, kdo je odgovoren za ogenj, kajti kakor vselej v takih slučajih, noče tudi to pot niti-če prevzeti odgovornosti za požar in vali vsakdo krivdo na druge.

Izdajatelj in lastnik: »Konzorcij Jutra«. Odgovorni urednik: Andrej Ražem. Tisk Narodne tiskarne v Ljubljani

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.—
Najmanjši znesek Din 10.—

Obiti

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf H. v p. t. B. B. E. B. Ljubljana, Valvasorjev trg. 168

Fina šivilja
izdeluje najfinišne obleke in kostume po najnižji ceni. Naslov pove uprava »Jutra« 13713

Vse tapet. izdelke
od najfinišne do najcenejše izdelave ter vsa popravila solidno in po najnižji ceni. Izdeluje Rudolf Ševc, inčialna zaloga tapet. inšitih izdelkov v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 6. 13707

Vulkaniziranje
avtoplačev in cevi, profesionalno, skrajno, zamaženo. — Albert Cigol, Novi Volmat 186. 13866

Službe

(dobe)
Krojaški pomočnik
dobro izvešan, se sprejme takoj za veliko delo. — Peter Podolnik, Gorenja vas nad Škofjo Loko. 13786

Kuharica
pridna in poslušna, z dobri mi priporočili, ki dobro kuha in opravlja tudi druga hišna dela, se išče čez polje za 3-4 mesece na delo. Plača po dogovoru; nastop takoj ali 1. julija. Naslov pove uprava »Jutra« 13770

Dve prodajalki
izveštani v manufakturni stroki, se sprejmeta takoj. Poudarila na upravo »Jutra« pod šifro »Prodajalki 301«. 13838

Račun. natakarka
ki more polotiti kavljo, se sprejme v gostilni Anton Naver, Ahacjeva cesta 5. Zanjutek dober. 13709

Deklica
za vsa hišna dela, ki zna tudi nemško, se sprejme pri manjši roblini v Ljubljani. Naslov pove uprava »Jutra«. 13879

Gospodinj

izem k drema otrokoma. Proti poštenosti, varčnosti in skrbnosti za deca, najboljše postopanje in trajno mesto. Prednost imajo izobražene — slabo situirane vdove, stannjuče v Ljubljani. — Glasilo pod značko »Takoj 6847« na upravo »Jutra«. 13882

Išče se strojnik
dobro strojni ključavničar. Poudarila samo zanesljivost, zastopnik moči na upravo »Jutra« pod značko »Vsestranski«. 13834

Izvrstnega kolarja
vojaškina prostega, z vsi mi spretnosti, ki ima najmanj tri leta pomočniške prakse, sprejme v stalno službo Anton Petkovšek v Logatcu. 13540

Dva vajenca
ki bi imela veselje do uspešne obiti, sprejme Fr. Rumpert, ussajarna. 13863

Prvovrstno službo
v pisarni dobi takoj oseba s kapitalom od 60.000 Din naprej. Poudarila pod značko »Takojšen nastop« na upr. »Jutra«. 13865

Kuharica
starejša, dobro izveštana, samostojna gospodinja, se sprejme k orožnikom na Dolencem. Plača po dogovoru, hrana in stanovanje v hiši. Stanovanje v hiši. Poudarila na upravo »Jutra« pod »Poštena 6872«. 13883

Nameščenje
v vseh strokah v Sloveniji, Hrvaški in drugje, dobi se v najkrajšem času, ako se obrnete pisarno na naslov: Oglašno-Namještenbi Odsek Delta-Stan, Zagreb, Ilica 11 12618

Vajenca
za pekarsko obrt, iščem na takoj. Naslov pove uprava »Jutra«. 13878

Službe
(iščejo)
Elektro-obratovodja
vredno prakso, išče mesta kot obratovodja, nad-montar ali kaj sličnega. — Poudarila na upravo »Jutra« pod »Obratovodja 6067«. 13238

Bančni uradnik
izurjen knjigovodja in ko-repondent, išče nameščenja pri industriji ali kakem drugem večjem podjetju. — Dopise se prosi na upravo »Jutra« pod značko »Bančni namješčenje«. 13808

Postrežnica

išče delo, najraje v kaki pisarni. Naslov pove upr. »Jutra«. 13871

Mesarski pomočnik
išče službo. — Naslov pove uprava »Jutra«. 13872

Knjigovodja
samostojen bilancist in kalkulator, verziran še posebno v lesno industr. stroki, samec, išče stalnega mesta. Zmožen je slovenskino in nemščino ter vseh pisarni-skih poslov. — Dopise pod »Bilancist 6886« na upravo »Jutra«. 13816

K zavarovalnici
vstopim kot inšpektor ali prevzame glavno zastopstvo v mariborski oblasti. Sem uradno lastnik organizacije in tekoče potovanja. Poudarila na upravo »Jutra« pod značko »Zavarovalnica«. 13676

Kot vzgojiteljica
h kaki manjši boljši družini, išče mesta gospodinjice, ki zna šivati in vsa dela sobarice. Cenj. poudarila na upravo »Jutra« pod »Skladirnik«. 2

Prodajam
Dvokolesa
otroški vozički in pnevmatika po nižnji ceni. Ceniki franko. Prodaja na ob-roki. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokolesa in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 236

Drva za kurjavo
kakor hrastovi in bukovki odpadki (ofažniki), se prodajo po 15 par 1 kg ali 1500 Din desetinski vagon »Franko vagon Cromeij« »Zdrav. parna žaga in tovarna lesenih žebelj v Cromeij«. 207

Samo za 1150 Din
prodam kompletno, še zelo dobro ohranjeno pohištvo, ki se na Opekarski c. št. 25. 13602

Kožuhovinst plašč
in tigrista jopica, se po-ceni prod. — Naslov pove uprava »Jutra«. 13873

«Wanderer» avto
triedeljen, s električno razsvetljavo in samonagomem v prvovrstnem stanju, so za 30.000 Din prod. Ogleda se pri H. Kanda, Ljubljana, Mostni trg 27. 13889

Mizarski stroji

skoraj novi in orodja, se prodajo skupno ali posamezno po zelo nizki ceni. Naslov pove upr. »Jutra«. 13848

Smrekove škorpje
lepe in suhe, več vagonov, se takoj ali v teku 3 mesecev prod. — Poudarila pod »Niška cena« na upravo »Jutra«. 13730

Proda se:
1 lokomobil, 10 HP, z novimi cerami (tvrde Clayton & Schultzevski); ena žaga za deblo do 600 mm (Stammerske) in 1 žaga s žlemljenimi okvirji (Pondel-scher, Reppengues). Naslov pove uprava »Jutra«. 13608

Avto
prve ital. znamke, 22 HP, elektrika, 6 sedežev, izvršten in popolnoma zanesljiv voz, v garantiran bresihnem stanju, s novo gumo in rezervno, se prod. Poudarila na upravo »Jutra« pod »Specijalna mark«. 13828

Gosje perje prodam
Naslov pove uprava »Jutra« 13856

Fotoaparati
9 v. 12, prod. Milavec na Starem trgu 19/L. 13802

Več mizar. orodja
malo rabljenega, se prod. po jako nizki ceni — skupaj ali posamezno. — Novi Vodmat, Zigeljeva ul. 133. 13251

Železen štedilnik
prav dober, se takoj prod. Naslov pove uprava »Jutra« 13823

Avto «Peugeot»
36 HP, šeststeden, popolnoma obnovljen, z elektr. razsvetljavo, pripraven za avtomobil, se ceno prod. Poljskila deže V. Fortič, Slomkova ulica 17. 13859

Registrirna blagajna
(National cash), velika, iz-borno ohranjena, je poceni naprodaj. Sever & Komp. v Ljubljani. 13881

Spalnica
za 1 osebo, skrajno nova in otroški voziček, se ceno prod. Naslov pove uprava »Jutra«. 13874

Ne pozabite!
da dobiš tebe čevlje — kromuljasti podplati — za 120 Din; bele kvane dam-ske 100 Din; dakliške bele kvane še od 80 Din dalje; otroške umjane 80 Din in vse druge devlje prvovrstne kakovosti najceneje a s o p. »V o i k a«, Krekov trg št. 10/L. 13807

Tovarna

v lepem mestu Slovenije, dobro vpljano podjetje, s stalnim krogom odjemal-cov, se takoj ali prod. — Poudarila na upravo »Jutra« pod »300.000«. — Uspešno posredovanje se honorira. 13333

Ustanovljanje
opremljeno, v sdravem kraju gorizkanske Prekmurje, se odda čez polnočje v na-jem. — Dopise pod značko »Prekmurje« na upravništvo »Jutra«. 13778

Oporemljena soba
s dvema posteljama, lepa in mirna, s separatnim vho-dom, se takoj odda enemu, ozir. dvema gospodom. — Naslov pove uprava »Jutra« 13715

Oporemljena soba
velika, s posebnim vhom, se odda s 1. julijem dvema gospodom, uradnikoma za ceno 500 Din. — Ogleda se lahko od 2.—8. ure pop. Naslov pove uprava »Jutra« 13329

Zakonca
bres otrok, iščeta prasn o s o b o ali stanovanje s o b o in kuhinjo — za takoj ali pozneje. Cenjene poudarila na upr. »Jutra« pod značko »Cena postanska«. 13829

Otroška postelja
zelena, dobro ohranjena, se kupi. Cenjene poudarila na upravo »Jutra« pod »Postelja«. 13823

Hrastove deske
poravnane, okamane, dolge 2,60 in 2,80 m, 43 in 53 mm debele ter 17 do 28 cm ši-roke, kupim takoj po naj-nizji ceni, ali posamezno, o-ka-mene plohe, dolge od 2,50 naprej in široke od 25 cm naprej. Plača se takoj na mestu pri prevzemu. — Poudarila na upravo »Jutra« pod šifro »Ivorica«. 13882

Krasni lokali
za manufakturno in damsko konfekcijo, v sredini me-sta, se dajo v najem. Več se izve v trgovini H. Ken-da, Ljubljana, Mostni trg št. 17. 264

Lekarno v najem
da pod ugo d n i m i p o g o j i v d o v a Turid v Bos. Petrovci od 1. julija t. l. 13741

Pored
Majhno posestvo
vse novo sidano, 15 minut od mesta in postaja, zelo ugodno p r o d a Schneider, Devina, Slov. Bistrica. 13857

43 orolov gozda
hrastov, cerov, smrekov in gabrov, ne ve izsekati, pol-ura od Cromeija, se prod. Naslov pove uprava »Jutra« 13873

Stavbno parcelo
ca. 1200 m² veliko, v bližini periferiji Ljubljane, kupim. — Izdane poudarila na upravo »Jutra« pod značko »Plačam takoj«. 13830

Mirna stranka

išče sobo in kuhinjo v sre-dini mesta — event. se o-odkupi tudi snajno pohištvo. Poudarila na upravo »Jutra« pod značko »Mirna 6842«. 13833

Prazna soba
s predobro, posebnim vho-dom, event. 2 sobi, na naj-prometnejši cesti, se odda. Naslov pove uprava »Jutra« 13899

Stanovanje
Prav čedno slikano sobo za 2 osebi, v priključu na sra-čenem in solnčnem kraju, mi je mogoče urediti osem, ki plača stanovanje za dve leti naprej. — Naslov pove uprava »Jutra«. 13861

Prazno sobo
išče nadzriteljeva v d o v a. Poudarila na upravo »Jutra« pod »Preprost«. 13881

Oporemljena soba
se odda boljšemu gospodu. Naslov pove uprava »Jutra« 13884

Oporemljena soba
se odda gospodini na Er-javcvi cesti 14/L. Ogledati od 1.—6. ure. 13886

Kapital
30.000 Din posojila
izem proti dobremu jam-stvu in menli na 3 mesece. Plašam 20 odst. obresti in povrnem vse stroške. — Poudarila na upravo »Jutra« pod »Nujno«. 13728

Družabnik
ali družabnica s 20—50.000 Din, se sprejmeta takoj v trgovino mešanega blaga na delci. Poudarila pod značko »Prometni kraj« na upr. »Jutra«. 13719

10.000 Din posojila
pod poljubnimi pogoji, išče akademik v svrhu nadalje-vanja študij. Poudarila pod »Akademik 6902« na upr. »Jutra«. 13867

Družabnika
s nekaj gotovine, išče tr-govika s koncesijo, v svrhu skupnega gospodarstva. — Poudarila na upravo »Jutra« pod šifro »25—26«. 13881

Plemenitega gosp.
ki bi nujno pomagal s 8000 Din, išče samostojna dama. Vračilo po selji. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Diskretno prijateljstvo«. 13807

Pouk
Klavir
in nemščino poučujem po ugodni ceni. Hodim tudi na dom. Naslov pove uprava »Jutra«. 13880

Dobro instruktork
ki je dovršila malo maturo za odliko, sprejme instrukcijo za smeren honorar. Do-pise pod »Jasna razlaga« na upravo »Jutra«. 13807

Razno

Redka prilika
za onega, ki želi obdržati majhno vino, event. tudi lesno trgovino na debele v prometnem kraju, kjer vino ne raste, pač pa je dosti lepa, mu je lepa klet in prostor za les na razpolago. Odradale pristopi tudi kot družabnik ker ima gostilno, ali prevzame vso v komi-sijsko zalogo. Vse po do-govoru. Poudarila pod šifro »Visok zasluske« na upravo »Jutra«. 13729

Kateri gospod
bi hotel poskusiti srečo s mlado trgovko ter pomagati povečati je prišlo trgovci-na. — Event. je lahko tudi uradnik ali vpo-kojene z mesečno plačo. Dorise na upravo »Jutra« pod značko »Skupna sreča«. 13830

Gospod
v temojari obliki, kateri je v nedeljo dne 14. t. m. dopoldan okoli 11. ure slo-dilni gospodini z vel. belim slankom, ki je imela v levi noči, iz kino »Matice« do doma, proti dnu 20 za naslov na upravništvo »Jutra« pod značko »Spor-znanje«. 13771

Poročiti se želi
gospodična, stara 40 let, z boljšim gospodom. Dorise na upravo »Jutra« pod šifro »Savinja«. 13833

Živali
Policijske pse
sprejema preizkušen zavod za družno in izločanje. — Poudarila na naslov: Viljem Ziper, Bled. 13864

Izgubljeno
Dva uradna akta
sem izgubil na poti od fi-senske šole mimo gorenjskega do glavnega kolo-dvora. — Najditejla prosim, da akta preda proti na-gradi na ljubljanski gar-nizni. 13876

Prvo košnjo sena

kakor tudi stavlžke na Kodelovem, prodam po ja-ko nizki ceni. Pismene ali ustne poudarila do 21. t. m. na naslov: Škerbec, kandi-ner, Ljubljana, Dobrovar-ska cesta št. 2. 13810

Abadie
cigaretni papir zopet stalno na zalogi. — A. Lampert, Krekov trg 10. 136

Zamenjam avto
poltovorni s menja jočo lukarna karoserijo za manu-fakturno ali drugo: les, ce-ment, majo, špecerijo ali poljubno, event. ga prodam. Naslov pove uprava »Jutra« 13838

Fotoaparati
15 v. 18, se zamenja za možko kolo. Naslov pove uprava »Jutra«. 13864

Vino
dobro dalmatinsko in vedno sveži priprilki, se d o b e v novo ridanem salonu na dvorcu hotela »Tratnik« na Sv. Petra cesti št. 25. 13869

Elektrotehnične tvornice ŠKODOVH ZAVODOV v Plzni

Zastopstvo za Jugoslavijo: Ljubljana, Selenburgova ul. št. 7, hiša Jadranske banke.

Dobavljajo: najsoilonejšje in najcenejše elektro-mo-torje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.

Grade: električne centrale, električne železnice, čukramne, pivovarne, rudniške naprave itd.

Obrežate se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani. Poset intenzija je brezplačno na razpolago.

James Oliver Curwood:

Onstran pragozda

Dotlej pa uživa priroda svobodo v tišini, polni radosti in zadovoljstva. To so bili dnevi, ko je volk ležal pri svojih mladih in ni zavijal, ko je ris zaspano zdehal in lovil le malo — dnevi plemenitve, noči zaspanih šepetov, velikega rdečega meseca, ko so potoki in hudourniki šumeli tiše, napol suhi, sanjajoči o dežju in plohah. In v vsem tem — v dremotnem brnenju žuželk, šušljanju po drevesnih vrhovih in v pridušenih glasovih živečih bitij je trepetal tih, mehak šepet, kakor bi si priroda našla novo govorico v začasni odsotnosti ljudi.

Za Rogerja pa je vse to pomenilo življenje. Čutil je njegov dih iz hladne zemlje, ga slišal nad seboj, pod seboj in z vseh strani, kjer bi druga ušesa našla le tesnobno tišino. Na teh, kakor jih je nazival »materinskih dnevih zemlje« si je bil zgradil v minulih letih svojo vero.

Nekega dne se je ustavil na robu Burntwooda, da bi se ondi utaboril. Pred njim se je razprostirala široka reka, tu le do gležnjev, tam do kolena globoka, šumeč in pojoč svojo pesem med sipinami in naplavinami, kjer je še v maju in juniju rjula z divjim strujanjem.

Pik je medtem okrepil in vzrastel. Trpljenje na tem pustolovskem potovanju in potreba bojevati se za preživetje in življenje so zatrli v njegovem telesu zadnje ostanke nekdanjega kučka. Že v šestem mesecu svoje dobe je bil pokrit z ranami, in zdaj je bil prožnih kit ter zmerom pripravljen k činom.

In tudi Roger se je medtem izpremenil. Nič več ni bil okroglo-uden klatež, ki je vedno poživžgaval in popevkal; ta neprestani beg k severu ga je posušil in dal njegovemu obličju resen izraz.

V zarji zapadajočega solca je Pik opazil, kako je njegov gospod zopet potegnil svoj zaklad iz tobolke. Vsak dan, včasih dvakrat, včasih celo desetkrat, je storil to med jutrom in večerom.

In zdaj se je pogovarjal s Pikom.

«Ako sem res zel človek, menda ni to samo moja krivda,» je rekel. «Morda je vzrok v tem — in zamahnil je z roko v naraščajočo noč. «Narodil sem se pod širnim nebom, v takile noči, kakršna bo menda nocojšnja. Moja mati, preden je umrla, mi je pravila čestokrat, da je takrat opazovala, kako je vzhajal mesec in kakor bi gledal nanjo in ji govoril kakor živo bitje. In ljubil sem mesec vedno in solnce ter vse ostalo pod širnim nebom, — in če je kak Bog, mislim, da noče, da je zakon, ki se protivi njegovim ciljem. In prav v tem je nesreča! Nikoli nisem verjel v človeške zakone ter sem storil marsikaj po svoji volji. Preveč sem ljubil

13

drevesa, ovetke, solnce, veter in vihar. Klatil sem se po svetu in spotoma storil tu in tam marsikaj. Všeč mi je bilo tako, Pikec, in — zakon me zato išče.»

Pik je čutil bodrost v njegovem glasu, tih smeh, v katerem ni bilo niti strahu, niti obžalovanja.

«Najprej je bil tisti denar Indijanov,» je nadaljeval in se sklonil resno k Piku, kakor bi čakal njegove pripombe. «Veš, Zolta ptička je spadala prav k tistemu rodu. Spominjam se, kako sem jo videl kot deček: z dvema dolgima, svetločrtnima kitama in z obličjem, ki se mi je zdelo skoraj prav tako krasno, kakor obličje moje matere. Moja mati jo je imela rada in ona je imela rada mojo mater, in jaz sem rad imel Zolto ptičko, kakor more le dete rado imeti vilo. In Zolta ptička mi je bila res vedno vila, Pikec. Tako otroško oboževanje je menda edino, ki traja vse življenje, ki ostaja zmerom idealno in se nikoli ne pozabi. Mnogo let po materni smrti, ko sem bil že mlad mož, sem se vrnil k rodu Zolte ptičke. In stradali so, Pikec, stradali do umiranja!»

Vsa ljubeznivost in veselost je izginila iz njegovega glasu, ki je zvenel zdaj trdo in resno.

«Bilo je pozimi,» je nadaljeval. «sredi zime. In bil je mraz, tak mraz, da so se volkovi in lisjaki zakopavali v sneg. V jeseni ni bilo rib in pozimi ni bilo divjačine v tistih gomilah snega, in Indijani so trpeli glad. Pikec, srce mi je pokalo, ko sem zopet zagledal Zolto ptičko. Zdelo se mi je, da ni ostalo od nje nič drugega, kakor dvoje silnih svetlih kit in dvoje oči, tako velikih in temnih, kakor dvoje gozdnih jezer. Prijatelj, odkar živiš, še nisi videl jokati Indijanke. Ne plakajo dosti. Ko pa me je ta vila moje otroške dobe opazila, se je opotekajoč od oslabelosti ustavila in solze so ji napolnile tiste velike široko odprte oči ter ji kapale po udrtih licih. Omožila se je bila z Vitkim srnjakom. Dvoje izmed treh otrok jima je umrlo v štirinajstih dneh in Vitki srnjak sam je že umiral od gladi in oslabelosti. In srce Zolte ptičke je bilo zlomljeno in njena duša je klicala k Bogu, naj bi ji dal leči poleg Vitkega srnjaka in umreti z njim obenem — ko sem jaz prišel tjakaj.»

«Pik, poslušaj!» se je Roger sklonil k njemu v temi in oči so se mu svetile. «Ako je Bog in ako ta Bog misli, da sem ravnal takrat nepravilno, naj me pokonča tu na mestu! Rad umrjem. Zvedel sem, kaj se je bilo zgodilo. Bil je tam nov vladni agent, lopov. In nedaleč tega indijanskega rodu se je naselil neki kupec, drug lopov. Bila sta dogovorjena. Agent je poslal Indijanom vladne denarje, po pogodbi in pod roko pa je poslal kupcu obenem množino žganja. V petih dneh je potegnili žganje vse vladne denarje zopet iz Indijanov. Potem je prišla zima in beda. Preden sem dospel jaz tja in sem dognal, kar se je bilo zgodilo, jih je izmed šestdesetorice pomrlo že osemnajst in v nadaljnjih štirinajstih dneh

bi jim sledili še ostali.

V mojem rodu, Pikec, je bil gotovo kak morski razbojnik, morda moj praded. Odpravil sem se na pot, se vrnil v treh dneh in imel sani naložene z živili in toplo obleko — vsega dovolj. O, kako so jedli ti izstradani ubožci! Odšel sem znova in se vrnil čez teden dni s še večjim tovorom. In Zolta ptička je zopet skrasnela in Vitki srnjak je bil zopet čil in krepak in povsod je zavladovala sreča, in mislim, da je imel sam Vsemogočni Bog radost nad vsem tem. Vzdrževal sem jih tako dva meseca, potem se je zima zlomila, zver je prišla zopet v kraje in jaz sem jih ostavil dobro preskrbljene z živili ter sem odšel. A od te dobe me preganjajo, Pik!»

Zasmejal se je, in Pik je čul, kako si mane roke v temi. «Veš zakaj?» je vprašal. «No, veš, šel sem k tistemu kupcu, in Bog, s katerim zakon ni računal, je šel z menoj. Našla sva lopova samega. Najprej sem ga pretepel, da je bil napol mrtev. Potem, ko sem mu zapičil nož za pol palca globoko, sem ga pripravljal do tega, da mi je napisal listek, da mora naglo odpotovati naj jug ter da pooblašča mene v svoji odsotnosti. Nato sem ga privezal z verigo na prostor, kjer bi ga ne našel nihče, in sem s lotil njegovega skladišča.

Obneslo se mi je, Pikec. Lovci so bili po gozdih pri svojih pasteh in nihče me ni nadlegoval s posetom. In tako sem krmil in oblačil svoj rod celih osem tednov, krmil sem jih, da so se zredili in oči Zolte ptičke so bile zopet jasne kakor zvezde. Nato sem zopet privedel Roacha — tako se je kupec imenoval — v njegovo prazno skladišče, ga še enkrat pretepel in — izginil.»

Mc Kay je vstal. Prve zvezde so pogledavale z žametnimi očmi z nebesa, in Pik je čul, kako se je njegov gospod globoko oddehnil — kakor se oddihuje človek, ki se je iz polnih pljuč raduje lepote in čudovitosti življenja. Čez čas je nadaljeval:

«In kraljeva jezdnja policija mi je od tiste zime neprestano za petami. A čim bolj so me preganjali, tem več novih povodov sem jim dajal. Pretepel sem Beaudina, vladnega poštnega sla, ker je užalil ženo mojega odsotnega prijatelja. Beaudin pa je izkoristil to priliko, oropal pošto, in njegov zločin je padel na moje rame. No dobro, poravnal sem to s tem, da sem sam ustavil poštne sani ter odnesel kup knjig, o katerih sem ti že pravil. Od tistih mal sem storil še marsikaj prepovedanega, a zmerom z golimi rokami. Samo kupca Roacha sem poseglačal z nožem. Niti Hawkinsa nisem ubil.»

Nekaj trenutkov je stal tiho, in Pik je čutil, kako se je Roger v temi zdrlil. Nato se je zopet sklonil k njemu.

Pomni, Pik, da so tri ženske, ki jih bova ljubila, dokler bova živa: moja mater, ki je mrtva. Nado tam daleč, ki je pač ne bova videla nikoli več, in Zolta ptičko. Pet let je, odkar sem od njih odšel. Morda so imeli medtem več otrok. Pojdiva k njim, prijatelj, da vidiva!»

VABILO

na

III. redni občni zbor

Zadruga za izvoz jaje r. z. z. o. z.

v četrtek, dne 9. julija 1925. ob pol 10. uri dopoldan v mali dvorani zdraviliškega doma v Rogaški Slatini.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev občnega zbora.
2. Citanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo načelnika in nadzorstva o poslovanju v l. 1924.
4. Sklepanje o računskem zaključku za leto 1924.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Glasom § 31 pravil sklepa občni zbor veljavno, ako je zastopan najmanj deseti del zadrugarjev. V slučaju nesklepnosti se vrši čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih ali zastopanih zadrugarjev.

V št. Juriju ob juž. žel., dne 15. junija 1925.

3366a

Načelnstvo.

6 vagonov

zaprtih po 15 ton čiste tovarne težine se proda po jako ugodni ceni. Vagoni so v brezhibnem stanju ter so na vpogled pri Konzervni tovarni „Globus“ d. d. na Vrhniki, kamor je nasloviti ponudbe.

Penzijonat in restavracija „Slovenec“

Vila Ricca, Baška na otoku Krku

prilagočene svoje lepo urejene in zajamčeno čiste sobe poleg kopališča. Hrana prvostarna, kakor tudi najboljše vina. Preskrba s stanovanjem, hrano in kopališko takso Din 70 — za osebo na dan.

Prilagočena se z odličnim spoštovanjem

3223a

Gabrijel Breznik, restavrat.

Kaj Vam še vedno ni znano

da se najceneje in najbolje oblačijo v detaljni trgovini KONFEKCIJSKE TOVARNE FRANK DERENDA & Cie na Erjavčevi 2, nasproti dramskega gledališča? — Ravno kar došli modni platnени sukniči se dobe že od Din 70 naprej. — Bogata zaloga vsakovrstnih oblek za gospode, dečke in fante po konkurenčnih cenah. — HITITE, DA NE ZAMUDITE!

1^a Portlandcement

samo prvostavno blago v vsaki množini v sodih in juta vrečah nudi po najnižji tovarniški ceni

Tovarna cementa
v Zidanem mostu.

Kopalna sezija!

Kopalne obleke za dame, gospode in otroke!
Kopalne čepice, čevlji in druge potrebščine.
Velika izbira modernih kopalnih plaščev.
Pošilja se po pošti!
Cene konkurenčne!

A. Sinkovec nasl. K. Soss
LJUBLJANA.

Vse potrebščine za strojepis.

Pisarniške opreme.

L. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ulica št. 6/1.
Telefon št. 980.

Eleg. stanovanje

z uporabo vrta, 3 sobe, kuhinja, kopalnica, veranda in vse pritlikline, krasno ležeče, se radi pomanjkanja prostora takoj zamenja z večjim (5 do 6 sob). Pismene ponudbe na upr. „Jutra“ pod značko „Vila“

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
Izdelovatelj dežnikov
Na drobno Na debelo
Zaloga sprehajalnih pallo
Stari dežniki se nanovo preoblikujejo.

ZAHVALA.

Vsem, ki so spremili tako mnogobrojno našega predragega, nepozabnega očeta, oziroma starega očeta, brata, tasta, strica in svaka, gospoda

Avgusta Terpinca

na njegovi zadnji poti, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnega cvetja bodi izrečena najpristrčnejša zahvala.

Kamnik, dne 15. junija 1925.

Zalujoči ostali.

VODNE TURBINE

avtomatične regulatorje, zatvornice l. t. d.

3060-a izdeluje in dobavlja

ING. F. SCHNEITER — SKOFJA LOKA.

Konkurenčne cene. Prvostvorne reference.

Zahtevajte ponudbe!

Dostojevski:

„Bes“

Brš. Din 40, vezana

Din 52 brez poštnine.

Roman v treh delih,

preložil Vladimir Levstik

se dobi v knjigarni „Ti-

skovne zadruge“ v Ljub-

ljani, Prešernova ul. 54.

(Nasproti glavne pošte.)

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sožalja in iskreno sočutje ob smrti našega ljubelega soproga, očeta brata, strica, gospoda

Ivana Savšek-a

posestnika v Dol. Lendavi

izrekamo tem potom vsem našo najiskrenejšo zahvalo.

Hvala Vam vsem sorodniki, prijatelji, znanci in bližnji sosedje, ki ste spremlili dragega naša pokojnika na njegovem zadnjem potu. Posebna zahvala preč. duhovščini za spremstvo in molitve in rudniški godbi za žalostinke.

Zagorje ob Savi, 13. junija 1925.

Zalujoči ostali

Vukoslav Savšek, poročnik, brat v imenu vseh ostalih sorodnikov.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanje vlog, nakup in prodaje vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Brzjavke: Kredit Ljubljana Telefon 40, 457, 548,

805 in 806

51-4